

Les escoles al MUHBA

2013-2014

L'aigua a Barcino.
Una qüestió de pendents

S1 S2 BX

Urbanisme i poder vora
la plaça del Rei

S2 BX

Les muralles romanes,
història i recuperació
monumental

S2 BX

Cases, places i carrers
a la Barcelona medieval

PI

Vols jugar com ho feien
els romans?

IN

La fundació d'una colònia
romana

PI PM PS

Viatge a Barcino

PM CS

De Barcino a Barchinona.
La ciutat antiga

S1 S2 BX

Viatge a la Barcelona
medieval

PM PS

Pa i companatge
a les taules medievals

PM PS

La formació d'una capital.
La ciutat medieval

S2 BX

Del mercat, a la cuina
i a la taula a la Barcelona
medieval

S1

Una ciutat en transformació.
Barcelona en temps del
gòtic

S1 S2 BX

Viatge a la Barcelona
del segle XVIII

PS

La Barcelona moderna:
abans i després de 1714

S1 S2 BX

El món de 1714

S1 S2

Camins i necròpolis
al voltant de Barcino

PS S1 S2 BX

Barcino/BCN

BX

Sant Honorat, d'una domus
romana a un magatzem
al Call

S1 S2 BX

El Call de Barcelona
als segles XIII i XIV

S1 S2 BX

Salomó ben Adret, 1235-
1310. Un barceloní
universal

S1 S2

Bèsties i plantes, la natura
en les pintures
de la capella
de Sant Miquel

PM PS

Sota la lupa: les pintures
murals de la capella
de Sant Miquel

S1 S2 BX

La natura, la ciutat
i Verdaguer

PS

Verdaguer i el seu temps

S1 S2 BX

La Fabra i Coats,
Sant Andreu i Barcelona

S2

El Park Güell,
arquitectura i natura

IN PI

Projecte Park Güell

PM PS

El Park Güell, Gaudí
i Güell. La mirada urbana

S1 S2 BX

Portar l'aigua a la ciutat

S1 S2 BX

A pic i pala! La història
del Refugi 307

PS

El Refugi 307: solidaritat
per sobreviure

S1 S2 BX

Barcelona sota les bombes

S1 S2 BX

Impactes. L'exili
de Miró i el Refugi 307
del Poble-sec

S1 S2 BX

El Turó de la Rovira.
Panoràmica històrica
en 360°

PS

La Barcelona de la guerra i
la postguerra. Perspectives
des del Turó
de la Rovira

S1 S2 BX

Poblenou, motor industrial
de Barcelona

S1 S2 BX

Raó, passió i negoci
en la construcció
de l'Eixample

S1 S2 BX

El parc, el Born i
l'Exposició de 1888. Idear
una capital europea

S2 BX

L'obertura de la Via
Laietana i la creació
del barri gòtic

S2 BX

IN Infantil
P4 i P5
PI Primària:
cicle inicial
PM Primària:
cicle mitjà
PS Primària:
cicle superior
S1 Secundària:
primer cicle
S2 Secundària:
segon cicle
BX Batxillerat -
ESPO

Què tenen en comú
els jocs romans amb
els nostres?

Vols jugar com ho feien els romans?

L'objectiu de l'activitat és descobrir, tot jugant, quins eren els jocs més freqüents de l'època romana, com era la ciutat de Barcino i qui hi vivia. Durant l'activitat es relacionen els diferents jocs amb la vida quotidiana dels infants romans, amb les normes socials de l'època i amb els diferents espais de la ciutat i la casa on es jugava.

Objectius

- Connectar el passat amb el present i mostrar fins a quin punt idees del passat, com les que donen forma als jocs, poden ser interessants.
- Relacionar els diferents jocs amb la vida quotidiana, les normes socials i els espais públics i privats on es desenvolupaven.

Relacions curriculars

- Exploració de moviments en relació amb un mateix, els altres, els objectes, i la situació espaciotemporal, tot avançant en les possibilitats expressives del propi cos.
- Comprensió i valoració progressiva de la necessitat de normes en alguns jocs.

- Identificació d'alguns canvis en la vida quotidiana i els costums en el pas del temps i situacions properes.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de la visita i taller: jocs romans.

Punts de la visita

- Espai específic per al taller de jocs romans.
- MUHBA Plaça del Rei: subsòl (muralla romana, *intervallum*, bugaderia i factoria de salaó de peix).

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
visita i taller

Nivells recomanats:
P4 i P5 d'educació infantil

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 30 per torn (dividits en dos grups de 15)

Preu: 4,75 € per alumne/a
(mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

**Interrogar
Barcelona**
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Com es creava una colònia en l'època romana?

La fundació d'una colònia romana

Com era una ciutat romana? Com actuaven els romans cada vegada que fundaven una colònia? Durant l'activitat es construeix una restitució hipotètica de la ciutat romana situant els espais i edificis més significatius. La visita i taller inclou un recorregut pel subsòl arqueològic de la Plaça del Rei.

Objectius

- Explicar els elements urbanístics i arquitectònics que configuren la ciutat romana.
- Analitzar un territori i el traçat de la seva estructura urbana d'origen romà. Estudar la forma, la funció i la situació dels edificis característics de la ciutat romana.
- Interpretació i representació de l'espai.

Relacions curriculars

- Anàlisi diacrònica o sincrònica d'algun fet social i cultural (habitatge, vestit, utilitatge) en diverses cultures, a partir del treball cooperatiu i l'ús de les TIC.
- Ús de la periodització convencional i de les formes convencionals de datació i identificació de la durada, la simultaneïtat i la successió d'esdeveniments històrics.
- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, patrimonials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.

Materials

- Elements específics de suport al desenvolupament de la visita i taller.

Punts de la visita

- Espai específic per al desenvolupament del taller.
- MUHBA Plaça del Rei: subsòl (muralla romana, *intervallum*, bugaderia, factoria de salaó de peix i instal·lació de vi).

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
visita i taller

Nivells recomanats:
cicles inicial, mitjà i superior de primària

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Quins indicis
de la ciutat
romana trobem
a la ciutat actual?

Viatge a Barcino

Itinerari guiat per les restes arqueològiques que es conserven de la colònia de Barcino. Es fa un recorregut per la trama actual dels carrers de la ciutat on es conserven encara restes de diverses construccions romanes (el temple, la muralla i l'aqüeducte) i es visiten també els tallers que es conserven al subsòl arqueològic de la plaça del Rei. En aquest itinerari s'explica com va canviar la ciutat antiga en els primers temps medievals i com és que s'han conservat aquestes restes arqueològiques i no d'altres.

Objectius

- Explicar l'origen i el passat romà de la ciutat. Explicar com l'existència de la ciutat romana ha condicionat l'evolució urbanística de la ciutat.
- Analitzar la forma i les característiques urbanes de Barcino.
- Mostrar les grans continuïtats i discontinuïtats entre la vida quotidiana de l'època romana i l'actual.

Relacions curriculars

- Ús de fonts d'informació històrica per explicar certs aspectes de la vida quotidiana en l'època romana.
- Ús de la periodització convencional: l'edat antiga.
- Identificació del paper individual en l'època romana.
- Ús i interpretació de plànols per explicar l'urbanisme de la ciutat romana i l'evolució de l'espai urbà fins a l'actualitat.

Materials

- Plànols de les restes arqueològiques conservades a Barcino i de la Barcelona actual per establir canvis i continuïtats en l'urbanisme de la ciutat.

Punts de la visita

- Audiovisual *Barcino. Un passeig virtual*.
- MUHBA Plaça del Rei: subsòl (muralla romana, *intervallum*, bugaderia, *cardo minor*, factoria de salaó de peix i instal·lació de vi).
- Itinerari: muralles romanes, porta decumana de la plaça Nova, restes de l'aqüeducte, temple d'August.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
itinerari i visita

Nivells recomanats:
cicles mitjà i superior de primària

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com evoluciona
l'estructura
urbanística de
la ciutat antiga?

De Barcino a Barchinona. La ciutat antiga

La història de la ciutat antiga fins als primers temps medievals, desgranada al llarg d'un itinerari guiat per les restes arqueològiques. Durant l'itinerari s'explica l'estructura urbanística de la ciutat i alguns aspectes de la vida urbana en l'època romana.

Objectius

- Situar Barcino, colònia romana establerta prop del mar, en una plana agrícola i en la ruta que conduïa de Roma cap a Tàrraco.
- Explicar l'origen i els primers temps de la ciutat romana.

- Analitzar la forma i les característiques econòmiques, socials i polítiques de Barcino al segle III i la seva evolució posterior en l'antiguitat tardana i en els inicis de l'època medieval.
- Mostrar el pòsit romà en la trajectòria urbana posterior de Barcelona, amb una referència especial al paper de les muralles en la continuïtat urbana i la duradora empremta de Barcino en la definició de l'estructura de l'espai urbà.

Relacions curriculars

- Identificació i ús de diferents tipus de fonts (materials, iconogràfiques, textuals, orals, cartogràfiques, digitals, etc.), valorant les seves aportacions al coneixement del medi físic i de les formes de vida en el present i el passat.
- Aplicació de la representació gràfica del temps històric. Ús de la periodització convencional i anàlisi de les maneres de comptar el temps d'altres cultures.

- Identificació dels factors que van permetre la consolidació de l'Imperi romà i dels que van provocar la seva crisi posterior, aplicant nocions de causalitat.
- Identificació del llegat cultural del món clàssic i valoració de les seves aportacions.
- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en alguns exemples del món tardoantic, tot incidint en l'origen i expansió del cristianisme.
- Lectura i interpretació de mapes, plànols i imatges de diferents característiques i suports (convencional i digitals).
- Observació directa de les restes principals de la cultura material romana i del patrimoni arqueològic (Tàrraco, Empúries, Barcino, i d'altres en l'entorn més immediat de l'alumne/a) i indirecta d'altres restes materials a Catalunya i a Hispània a través de qualsevol suport, en especial de l'ús de les TIC. Valoració d'aquest patrimoni i del respecte per l'herència clàssica.

Materials

- Plànols de les restes arqueològiques conservades a Barcino i de la Barcelona actual per establir canvis i continuïtats en l'urbanisme de la ciutat.

Punts de la visita

- Audiovisual: *Barcino. Un passeig virtual*.
- MUHBA Plaça del Rei: subsòl (muralla romana, *intervallum*, bugaderia, *cardo minor*, factoria de salaó de peix i instal·lació de vi).
- Itinerari: muralles romanes, porta decumana de la plaça Nova, restes de l'aqüeducte, temple d'August.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
itinerari i visita

Nivell recomanat:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Quin fou el paper de l'aigua en la concepció de la urbs romana?

L'aigua a Barcino. Una qüestió de pendants

A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, cisternes, pous i canalitzacions que la feien arribar a tots els punts de la colònia. Paral·lelament, la ciutat estava dotada d'una xarxa de clavegueres que desaguava les rieres de fora muralles. A les ciutats romanes, l'aigua canalitzada era essencialment pública i es destinava fonamentalment a fonts i termes públiques, tot i que també podia arribar a algunes grans domus o alguns tallers de la ciutat. L'itinerari per les restes arqueològiques de diferents infraestructures relacionades amb l'aigua permet aprofundir en el coneixement de l'enginyeria hidràulica romana i reflexionar sobre el paper de l'aigua en la concepció de l'urbs.

Objectius

- Explicar les principals restes arqueològiques de les infraestructures romanes de l'aigua conservades.
- Explicar certs aspectes de la vida quotidiana dels romans vinculats a l'ús de l'aigua.

- Analitzar el paper de l'aigua en el desenvolupament urbà de la ciutat de Barcino.
- Cercar canvis i continuïtats al llarg del temps en l'enginyeria de l'aigua.

Relacions curriculars

- Identificació i ús de diferents tipus de fonts (materials, textuals, cartogràfiques), valorant les seves aportacions al coneixement del medi físic i de les formes de vida en el present i el passat.
- Ús de la periodització convencional i anàlisi de les maneres de comptar el temps d'altres cultures.
- Identificació dels factors que van permetre la consolidació de l'Imperi romà i dels que van provocar la seva crisi posterior, aplicant nocions de causalitat.
- Identificació del llegat cultural del món clàssic i valoració de les seves aportacions.
- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en alguns exemples del món tardoantic, tot incidint en l'origen i expansió del cristianisme.
- Observació directa i indirecta de les restes principals de la cultura material romana i del patrimoni arqueològic (el cas concret de Barcino). Valoració d'aquest patrimoni i respecte per l'herència clàssica.

Materials

- Plànols de les restes arqueològiques conservades a Barcino. Fonts històriques: transcripció de documentació epigràfica i fonts historiogràfiques antigues i actuals.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: visita al subsòl arqueològic incidint en aquelles infraestructures que es poden relacionar amb l'aigua.
- Itinerari: plaça del 8 de Març (aqüeductes), plaça Nova (reconstrucció de l'aqüeducte), temple d'August, carrer de la Palma de Sant Just, Regomir 7-8.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari i visita

Nivells recomanats: ESO i batxillerat

Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Perquè l'espai central de poder i representació urbana a Barcelona s'ha mantingut pràcticament al mateix lloc al llarg de dos mil anys?

Urbanisme i poder vora la plaça del Rei

Durant dos mil anys, el poder civil i religiós de la ciutat de Barcelona s'ha mantingut a prop del fòrum romà. L'itinerari mostra la relació entre espai i poder al llarg de dos mil anys d'història, des de l'emplaçament del fòrum i el temple d'August, fins al reforçament simbòlic d'aquest territori amb la idea de crear un «barri gòtic», mentre sota seu es començava a excavar la ciutat romana. Inclou visita al MUHBA Plaça del Rei.

Objectius

- Explicar el condicionament romà en el procés d'evolució urbanística de la ciutat i l'impacte en la configuració del centre de poder.
- Estudiar la configuració dels centres de poder baixmedievals i dels primers temps moderns: catedral, Palau Episcopal, Palau Reial, Consell de Cent, Generalitat i Palau del Lloctinent. Explicar la situació que es crea en el segle XIX amb l'obertura de la plaça de Sant Jaume.
- Mostrar l'evolució del centre de poder al llarg del segle XX i la confirmació simbòlica del llegat medieval i antic a partir de les operacions historicistes iniciades arran de l'obertura de la Via Laietana.

Relacions curriculars

- Obtenció i processament d'informació a partir de l'observació directa i indirecta de paisatges propers i llunyans.
- Identificació i ús de diferents tipus de fonts (materials, iconogràfiques, textuals, orals, cartogràfiques, digitals, etc.), valorant les seves aportacions al coneixement del medi físic i de les formes de vida en el present i el passat.
- Localització en el temps i en l'espai dels processos, les estructures i els esdeveniments més rellevants de la història de Catalunya i Espanya, contrastant críticament algunes interpretacions historiogràfiques sobre un fenomen o procés. Identificació de continuïtats, canvis i retrocessos, així com de les relacions de simultaneïtat en la successió dels fets d'un mateix període històric.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: subsòl (domus, conjunt episcopal) Palau Reial Major.
- Itinerari: temple d'August, plaça del Rei, plaça de Sant Jaume.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
itinerari i visita

Nivells recomanats:
segon cicle d'ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Quin paper ha tingut la muralla romana en la història de Barcelona?

Les muralles romanes, història i recuperació monumental

L'itinerari, de Regomir 7-9 a la plaça Nova, recorre la meitat del perímetre del recinte emmurallat de la ciutat romana i permet redescobrir aquest element patrimonial de la ciutat que s'ha anat recuperant, a través de diferents intervencions, al llarg del segle xx i començament del xxi. El recorregut per aquest tram de la muralla permet explicar les diferents funcions que ha tingut la muralla al llarg de la història: com a element de delimitació, representació i defensa, parament d'edificis que la van colgar, barrera per al creixement de l'urbs, i monument. Així mateix, s'atorga valor a les diferents intervencions patrimonials que han permès convertir-la en el monument més important de la ciutat de Barcelona.

Objectius

- Explicar les principals restes arqueològiques conservades de la muralla romana.
- Mostrar el pòsit de les muralles romanes i com aquestes han mar-

cat una continuïtat urbana en la trajectòria posterior de Barcelona.

- Analitzar el procés de monumentalització dels vestigis de la muralla i la seva incorporació a la trama urbana actual.
- Analitzar la funció de la muralla romana al llarg de dos mil anys d'història, els seus usos, la seva pervivència, el seu deteriorament i la seva preservació.

Relacions curriculars

- Reconeixement dels principis de l'urbanisme grec i, sobretot, el romà, i valoració de la importància del món urbà en la civilització clàssica, tot localitzant les ciutats principals, els edificis urbans representatius i algunes de les grans obres públiques per observació directa o indirecta.
- Observació directa de les restes principals de la cultura material romana i del patrimoni arqueològic (Tàrraco, Empúries, Barcino, i altres en l'entorn més immediat de l'alumne/a), i indirecta d'altres restes materials a Catalunya i a Hispània a través de qualsevol suport, en especial de l'ús de les TIC. Valoració d'aquest patrimoni i respecte per l'herència clàssica.
- Definició dels conceptes de patrimoni artístic i rutes historicoartístiques, i valoració de la necessitat de protegir i difondre el patrimoni com a herència cultural dels grups humans.
- Lectura i interpretació de mapes, plànols i imatges corresponents a

escenaris històrics, a estructures urbanes i a edificacions de caràcter públic i privat del món romà.

Materials

- Plànols de les restes arqueològiques conservades a Barcino i de la Barcelona actual per establir canvis i continuïtats en l'urbanisme de la ciutat.
- Fotografies històriques de la muralla.
- Fonts documentals històriques referents a la muralla.

Punts de la visita

- Regomir, 7-9: porta de mar i muralles
- Centre Cívic Pati Llimona
- Plaça dels Traginers
- Carrer dels Sots-tinent Navarro
- Plaça de l'Àngel
- Plaça de Ramon Berenguer el Gran
- Avinguda de la Catedral

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari i visita

Nivell recomanat: segon cicle d'ESO i batxillerat

Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:

reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:

de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com s'organitzava la vida a la ciutat medieval?

Cases, places i carrers a la Barcelona medieval

Itinerari per diferents espais del nucli antic que conserven una forta empremta de l'edat mitjana. S'hi explica com era la vida a la ciutat baixmedieval: on eren les botigues, què es comprava, què es menjava segons l'estació de l'any o com es vivia a la ciutat segons la posició social.

Objectius

- Mostrar l'estructura urbana de la ciutat medieval.
- Explicar el treball a la Barcelona medieval: les agrupacions d'oficis.
- Analitzar l'ús de l'espai públic de la ciutat medieval (mercats, fires i celebracions) i de l'àmbit domèstic.
- Reflexionar sobre les continuïtats i els canvis en la vida urbana als carrers visitats entre l'època baixmedieval i avui.

Relacions curriculars

- Ús de fonts d'informació històrica per explicar certs aspectes de la vida quotidiana en l'època medieval.
- Establiment de continuïtats i canvis en els elements que integren el paisatge urbà: la casa, el carrer, el barri i la ciutat.
- Establiment de continuïtats i canvis en les diferents formes d'habitatge i l'organització del seu espai interior entre l'edat mitjana i l'actualitat.
- El taller artesà com a forma d'organització social.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: Palau Reial Major.
- Itinerari: plaça del Rei, carrer del Veguer (antiga plaça de les Cols), plaça de l'Àngel (antiga plaça del Blat), plaça de Sant Just, Palau Requesens, carrer de Lledó, carrers de la Dagueria i la Freneria i claustre de la catedral.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari

Nivell recomanat:
cicle inicial de primària

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com arriba la Barcelona medieval a convertir-se en una de les grans capitals mercantils de la Mediterrània?

Viatge a la Barcelona medieval

El Palau Reial Major i Santa Maria del Mar són testimonis encara avui visibles d'una Barcelona que durant l'edat mitjana es va convertir en un empori mercantil. Els carrers que trepitjarem en aquest itinerari tenen un entramat urbà que es va començar a configurar fa més de vuit-cents anys i porten el nom dels diferents oficis que s'hi van desenvolupar a partir de l'edat mitjana. Algunes cases encara conserven testimonis de com eren els habitatges d'aquests artesans, i alguns edificis del carrer de Montcada, per exemple, continuen mostrant l'opulència de les cases grans de la ciutat.

Objectius

- Explicar la configuració espacial i social de la ciutat medieval.
- Analitzar les característiques de la ciutat durant l'època medieval.
- Establir continuïtats i canvis en la vida quotidiana entre l'època medieval i avui dia.
- Identificar el patrimoni relacionat amb el període medieval a la ciutat.

Relacions curriculars

- Ús de fonts d'informació històrica diverses per evidenciar els canvis i les continuïtats al llarg del temps d'aspectes de la vida quotidiana, de l'entorn proper.
- Ús d'unitats de mesura temporal i aplicació de les nocions de canvi i continuïtat en l'anàlisi de l'evolució d'algun aspecte de la vida quotidiana al llarg del temps, comparant cultures allunyades en l'espai o el temps.
- Identificació del paper dels homes i les dones, individualment i col·lectiva, en la història.
- Caracterització de la societat medieval a partir de l'anàlisi de les formes d'organització social. Anàlisi de problemes socials rellevants, comparant la situació actual amb la d'altres èpoques històriques.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: Palau Reial Major (Saló del Tinell i capella de Santa Àgata).
- Itinerari: plaça del Rei, plaça de l'Àngel, carrers de l'Argenteria, les Caputxes, Santa Maria del Mar, passeig del Born, carrer de Montcada.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
itinerari i visita

Nivells recomanats:
cicles mitjà i superior de primària

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Quines diferències hi havia en les taules dels diferents estaments socials de la Barcelona medieval?

Pa i companatge a les taules medievals

S'investigarà què menjaven les persones dels diferents estaments que vivien a la ciutat medieval, com es conservaven, es preparaven i es presentaven els aliments, i quines eren les normes de comportament a taula. Com devia ser la taula parada per a un rei? Com devia ser la taula d'una família de menestrals? Què li devien donar a un pobre a l'hospital? Quines diferències hi ha entre la teva dieta i la d'una persona de l'edat mitjana? Què ens diu l'alimentació d'aquestes persones sobre com vivien? Organitzarem un banquet a la manera medieval.

Objectius

- Explicar la base de l'alimentació medieval, els sistemes que hi havia per conservar els aliments i els gustos culinaris de l'època, així com els costums a taula.
- Analitzar els diferents estaments de la societat medieval.
- Establir canvis i continuïtats en els hàbits alimentaris de l'edat mitjana i els d'avui dia, i com aquests condicionen la salut de les persones.

Relacions curriculars

- Ús de fonts d'informació històrica diverses per obtenir informació i evidenciar els canvis i les continuïtats al llarg del temps d'aspectes de la vida quotidiana, de l'entorn proper.
- Ús d'unitats de mesura temporal i aplicació de les nocions de canvi i continuïtat en l'anàlisi de l'evolució d'algun aspecte de la vida quotidiana al llarg de les èpoques, comparant cultures allunyades en espai o temps.
- Identificació del paper dels homes i les dones, individualment i col·lectivament, en la història.

- Caracterització de la societat medieval a partir de l'anàlisi de les formes d'organització social. Anàlisi de problemes socials rellevants comparant la situació actual amb la d'altres èpoques històriques.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: Palau Reial Major (Saló del Tinell i Capella de Santa Àgata)
- Itinerari urbà: plaça del Rei, plaça de l'Àngel, plaça de Santa Maria, passeig del Born, plaça de la Llança, carrer Mercaders i Mercat de Santa Caterina.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari i visita

Nivells recomanats: cycle mitjà i superior de primària

Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Preu: 88,75 € per grup (a partir de 20 alumnes: 4,75 € per alumne/a)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com arriba la Barcelona medieval a convertir-se en una de les grans capitals mercantils de la Mediterrània?

La formació d'una capital. La ciutat medieval

L'itinerari mostra la formació d'un empori mercantil i una capital política, tot recorrent els testimonis encara avui visibles d'una Barcelona medieval en expansió: carrers, parcel·lari, edificis artesans, conjunts monumentals.

Objectius

- Explicar, a partir de l'entramat de carrers, el pla parcel·lari i les edificacions, i la configuració espacial i social de la ciutat medieval, tot mostrant com els processos de creixement urbà comportaven guanys, pèrdues i conflictes, fins i tot immobiliaris, i la seva relació amb l'activitat productiva i amb el comerç llunyà.

- Abordar aspectes de la vida quotidiana, especialment en l'entorn del sistema gremial i la seva combinació entre residència, treball i vida social.
- Presentar, a partir dels conjunts monumentals conservats, la formació de les institucions de govern de la ciutat i la implantació a la ciutat d'altres poders com a capital de Catalunya i principal centre urbà de la corona catalano-aragonesa.
- Mostrar el repertori de formes per resoldre les necessitats constructives més diverses a partir de la progressiva definició d'un gòtic amb característiques pròpies.
- Apuntar, a partir de les tipologies edificatòries, la permanència de molts aspectes del teixit econòmic, social i urbà més enllà de l'edat mitjana.

Relacions curriculars

- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en diversos fenòmens històrics.
- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries (materials, textuais, iconogràfiques, cartogràfiques, digitals, etc.) per contextualitzar els conceptes generals a fets de l'entorn proper.
- Valoració del paper de les dones i dels homes com a subjectes de la història i del present.
- Identificació dels trets bàsics del procés de formació dels comtats

catalans fins a la consolidació de la corona catalanoaragonesa. Caracterització de les principals institucions catalanes, establint relacions amb algunes institucions actuals.

- Anàlisi dels canvis econòmics i polítics de la baixa edat mitjana, incidint especialment en l'auge de la vida urbana i del comerç i en els conflictes al món rural. Anàlisi del paper de l'Església en la cultura i la mentalitat medievals.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics, i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.
- Identificació de les causes i les conseqüències dels fets històrics i dels principals processos d'evolució i canvi anteriors a l'època contemporània que permetin analitzar situacions posteriors, així com les particularitats de l'evolució històrica de Catalunya i Espanya.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: Palau Reial Major (Saló del Tinell i capella de Santa Àgata, exposició permanent «Barcelona a l'alta edat mitjana»).
- Itinerari: plaça del Rei, plaça de l'Àngel, carrer de l'Argenteria, carrer de les Caputxes, Santa Maria del Mar, passeig del Born, carrer de Montcada.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
itinerari i visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com es proveïen d'aliments de les taules dels barcelonins a l'edat mitjana? Quins productes hi havia?

Del mercat a la cuina i la taula en la Barcelona medieval

El pa i el vi eren la base de l'alimentació medieval. Els aliments que els acompanyaven eren de difícil conservació i les mestresses de casa, les esclaves i les serventes se'n proveïen cada dia als mercats organitzats per places i carrers a tota la ciutat. A través d'un itinerari per l'antic barri Quarter del Mar i la visita a les peces de la col·lecció de la Barcelona medieval del MUHBA Plaça del Rei, analitzarem com s'organitzava l'abastament d'aliments a la ciutat i quins gustos i aromes es trobaven a les taules medievals.

Objectius

- Explicar l'organització de l'abastament d'aliments a la Barcelona medieval i la seva distribució als diferents mercats urbans.
- Analitzar la configuració de l'espai urbà medieval en relació amb les zones establertes com a sector de mercat.

- Explicar la base de l'alimentació medieval, els sistemes que hi havia per conservar els aliments i els gustos culinaris de l'època, així com els costums a taula.
- Establir canvis i continuïtats en els hàbits alimentaris de l'edat mitjana i avui dia, i com aquests condicionen la salut de les persones.

Relacions curriculars

- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat a diversos fenòmens històrics.
- Anàlisi dels canvis econòmics i polítics de la baixa edat mitjana, incidint especialment en l'auge de la vida urbana i el comerç i en els conflictes al món rural. Anàlisi del paper de l'Església en la cultura i la mentalitat medievals.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen, per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.

Materials

Elements específics de suport per a l'itinerari.

Punts de la visita

- Itinerari urbà: plaça del Rei, carrer dels Mercaders, plaça de la Llana, passeig del Born, plaça de Santa Maria i plaça de l'Àngel.
- MUHBA Plaça del Rei: Palau Reial Major (col·lecció Barcelona Medieval i Saló del Tinell).

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari i visita

Nivells recomanats: 1r cicle d'ESO

Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 88,75 € per grup (a partir de 20 alumnes: 4,75 € per alumne/a)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com va créixer
Barcelona
al segle XIV?
Com va ser possible
construir en un
temps record els
grans edificis gòtics?

Una ciutat en transformació. Barcelona en temps del gòtic

Durant el segle XIV Barcelona fou presa per una autèntica febre constructiva que donà lloc a una fase de plenitud de l'arquitectura gòtica catalana. En menys d'un segle es bastiren, seguint el nou estil, la catedral, parròquies com Sant Just i Pastor o Santa Maria del Mar, alhora que es feren importants reformes al Palau Reial Major i s'ampliava el recinte emmurallat de la ciutat. Aquests espais nous es van decorar amb obres pictòriques i escultòriques, algunes d'elles encara visibles *in situ*, encarregades a grans artistes i als seus tallers.

Al llarg de l'itinerari s'explicarà el paper predominant de Barcelona com a centre del poder polític i religiós, la qual cosa impulsà l'intercanvi d'idees, la introducció de nous corrents vinguts d'Europa i la creació artística, tant a escala arquitectònica, com pictòrica i escultòrica.

Objectius

- Explicar el paper de la reialesa en la promoció de l'arquitectura gòtica: Jaume II i Blanca d'Anjou.
- Explicar el paper de les ordres mendicants en la definició d'un estil gòtic urbà.
- Analitzar el repertori de formes arquitectòniques usades per resoldre necessitats constructives diverses a partir de la progressiva definició d'un gòtic català amb característiques pròpies i comparant-lo amb altres gòtics europeus.
- Reflexionar sobre com els factors econòmics influenciaren en la definició d'un estil arquitectònic sobri i auster.
- Relacionar el desenvolupament del gòtic internacional amb les elits polítiques i religioses que l'utilitzaren com a símbol de poder i prestigi.
- Explicar, a partir de l'entramat de carrers, el parcel·lari i les edificacions, la configuració espacial i social de la ciutat medieval i com aquesta anà evolucionant al llarg dels temps medievals.

Relacions Curriculars

- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en diversos fenòmens històrics.
- Anàlisi dels canvis econòmics i polítics de la Baixa Edat Mitjana, incidint especialment en l'auge de la vida urbana i del comerç i en els conflictes al món rural. Anàlisi del paper de l'Església en la cultura i la mentalitat medievals.

- Reconeixement dels elements bàsics que caracteritzen els estils artístics a l'època medieval i moderna, per mitjà de l'observació directa i indirecta, i interpretació d'obres significatives de l'àmbit català, espanyol i europeu dins el seu context cultural. Valoració de la necessitat de protegir i difondre el patrimoni.
- Identificació, anàlisi, interpretació i valoració de l'arquitectura i de l'art de la imatge en època gòtica, en el context d'una cultura urbana. Caracterització de l'art gòtic a Catalunya, identificació de les seves particularitats, per mitjà de l'anàlisi i comentari metodològic d'obres representatives dins del context de la corona d'Aragó.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: Palau Reial Major (Saló del Tinell i capella de Santa Àgata, interactiu "Barcelona en gòtic").
- Itinerari urbà: entorn de la catedral (exterior de la capella de Santa Llúcia, portal de Sant Iu i capçalera); façanes gòtiques de la Generalitat i la Casa de la Ciutat; Sant Just i Pastor; carrer Lledó i Santa Maria del Mar.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari i visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 3 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 25

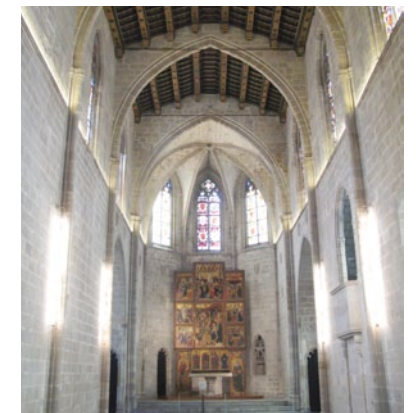
Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Què representà
per a Barcelona
la desfeta de 1714?

Viatge a la Barcelona del segle XVIII

La desfeta de 1714 va suposar, en pocs anys, una transformació important de la ciutat en els àmbits polític, econòmic i social. Tanmateix, l'entramat gremial d'abans de la guerra i les iniciatives emprenedores d'alguns barcelonins van fer possible la represa econòmica de la ciutat. Durant l'itinerari pel centre polític i productiu de la Barcelona moderna es farà servir el joc per posar-se en situació i comprendre el que va representar per als barcelonins i barcelonines la guerra de Successió, i com es va transformar la ciutat com a conseqüència de la derrota.

Objectius

- Explicar la configuració espacial i social de la ciutat del segle XVI al XVIII.
- Analitzar Barcelona en el context de l'Europa moderna.
- Analitzar l'impacte del conflicte bèl·lic a la ciutat en els àmbits polític, econòmic i social, i els elements que van fer possible la recuperació de la ciutat.
- Fer entendre els canvis en les formes de vida i d'organització social dels barcelonins pel que fa a

l'organització de les condicions de treball durant el segle XVIII, quan es va passar d'una organització gremial a una estructura industrial del treball.

- Reflexionar sobre les conseqüències de la derrota per a Catalunya i per a la ciutat.

Relacions curriculars

- Ús de la periodització convencional i de les convencions de datació i identificació de la durada, simultaneïtat i successió d'esdeveniments històrics.
- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, patrimonials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Caracterització d'algunes societats de diferents èpoques històriques a partir de l'anàlisi de les formes d'organització social. Anàlisi de problemes socials rellevants, comparant la situació actual amb la d'altres èpoques històriques.
- Anàlisi del paper de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història al llarg del temps, i valoració de la seva aportació al patrimoni i la cultura.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de l'itinerari.

Punts de la visita

- Plaça del Rei
- Plaça de Sant Jaume
- Font de Sant Just i Pastor
- Casa del Gremi dels Carders
- Passeig del Born
- Antiga casa fàbrica del carrer Tantarantana amb Allada Vermell

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
itinerari i visita

Nivells recomanats:
cicle superior de primària

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Preu: 88,75 € per grup (a partir de 20 alumnes: 4,75 € per alumne/a)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com va ser possible la represa productiva de la ciutat tot i la desfeta de 1714?

La Barcelona moderna: abans i després de 1714

La desfeta de 1714 va suposar, en pocs anys, una transformació important per a Barcelona en els àmbits polític, urbanístic, econòmic i social. L'absolutisme borbònic comportà un canvi en el govern de la ciutat: del Consell de Cent regit per l'oligarquia urbana es passà a l'Ajuntament borbònic sota el comandament d'un capità general. Tanmateix, l'entramat gremial i l'emprenedoria d'alguns artesans i comerciants barcelonins, el "saber fer" de la Barcelona del 1700, va fer possible que la repressió política i cultural no aconseguís, tot i la duresa de les circumstàncies, parilitzar la ciutat. Unes dècades després, Barcelona es convertirà en una ciutat industrial capdavantera en el mapa europeu.

Objectius

- Analitzar Barcelona en el context de l'Europa moderna: la configuració espacial i social i la vida urbana en els segles XVI i XVII, en una ciutat que no s'ajusta al tòpic d'una època de decadència.

- Explicar la recuperació de Barcelona després de la desfeta de 1714 per iniciativa dels emprenedors procedents del teixit gremial i els comerciants del segle XVII.
- Explicar les transformacions polítiques que suposà el pas del Consell de Cent a l'Ajuntament borbònic.
- Analitzar l'impacte del conflicte bèl·lic a la ciutat i els elements que van fer possible la recuperació de la ciutat.
- Fer entendre els canvis en les formes de vida i d'organització social dels barcelonins pel que fa a les condicions de treball durant el segle XVIII, quan es va passar d'un sistema gremial a una estructura industrial del treball amb la implantació de les cases-fàbrica d'indianes.

Relacions curriculars

- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en diversos fenòmens històrics.
- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries (materials, textuais, iconogràfiques, cartogràfiques, digitals, etc.) per contextualitzar els conceptes generals en fets de l'entorn proper. Representació gràfica de les seqüències temporals.
- Valoració del paper de les dones i els homes com a subjectes de la història i del present. Exercitació de l'empatia històrica i establiment de relacions entre el passat i el present.

- Anàlisi de l'evolució social, política i econòmica en l'edat moderna, situant l'imperi hispànic dins el context europeu. Comparació de situacions històriques d'època moderna, com l'ampliació del món conegut pels europeus o els conflictes religiosos, entre d'altres, amb fets de l'actualitat. Caracterització d'alguna civilització no europea.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de l'itinerari.

Punts de l'itinerari

- Plaça del Rei
- Plaça de Sant Jaume
- Font de Sant Just i Pastor
- Casa del Gremi dels Carders

- Passeig del Born
- Antiga casa-fàbrica del carrer Tantarantana - Allada Vermell

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari i visita

Nivells recomanats: ESO

Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 88,75 € per grup (a partir de 20 alumnes: 4,75 € per alumne/a)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogant:
Quin paper
va fer Barcelona
en el conflicte
internacional
de la guerra
de Successió?

El món de 1714

Visita a l'exposició del Saló del Tinell, que analitza una època clau en la formació dels estats nació a Europa i en l'inici de la globalització. La mostra es marca un repte doble: d'una banda, donar a conèixer com era el món al principi del segle XVIII i descobrir el caràcter cosmopolita de Barcelona, una ciutat plenament integrada en els circuits internacionals. De l'altra, explicar el protagonisme de la capital i de Catalunya en la guerra de Successió, i les seves conseqüències per al futur del país. En relació amb Barcelona, es tractaran cinc grans temes: el port de Barcelona, punt d'arribada de productes i persones d'arreu del món; la cort de Carles d'Àustria; els combatents estrangers; l'Hospital de la Santa Creu, que, gràcies a la seva assistència, va permetre a la ciutat resistir tants anys d'atacs i enfrontaments, i l'exili austriacista després de 1714.

Objectius

- Construir una visió global del món del segle XVIII.
- Analitzar el paper de Barcelona en el context de l'Europa moderna i les relacions internacionals en un moment d'inici de la globalització.
- Explicar la configuració espacial i social de la ciutat, la vida urbana al principi del segle XVIII i les conseqüències de la guerra per a la ciutat.

Relacions curriculars

- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en diversos fenòmens històrics.
- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries (materials, textuales, iconogràfiques, cartogràfiques, digitals, etc.) per contextualitzar els conceptes generals en fets de l'entorn proper. Representació gràfica de les seqüències temporals.
- Valoració del paper de les dones i els homes com a subjectes de la història i del present. Exercitació de l'empatia històrica i establiment de relacions entre el passat i el present.
- Anàlisi de l'evolució social, política i econòmica en l'edat moderna, situant l'Imperi hispànic dins el context europeu. Comparació de situacions històriques d'època moderna, com l'ampliació del món conegut pels europeus o els conflictes religiosos, entre d'altres,

amb fets de l'actualitat. Caracterització d'alguna civilització no europea.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de la visita.

Punts de la visita

- Visita a l'exposició "El món de 1714" al Saló del Tinell del MUHBA Plaça del Rei:
- El sistema mundial cap al 1714.
- La guerra de Successió com al primer gran conflicte internacional de la història.
- El protagonisme de Catalunya i Barcelona durant la guerra.
- El port de Barcelona
- La cort de Carles d'Àustria
- Els combatents estrangers
- L'Hospital de la Santa Creu
- L'exili austriacista

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari i visita

Nivells recomanats: ESO

Punt de trobada:
MUHBA Plaça del Rei

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 88,75 € per grup (a partir de 20 alumnes: 4,75 € per alumne/a)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com les necròpolis
vora les vies són un
reflex de la societat
romana de Barcino?

Camins i necròpolis al voltant de Barcino

En l'època romana el territori s'estructurava amb una extensa xarxa de camins que connectava ciutats i pobles. Seguint la legislació romana, els enterraments es disposaven, a tot l'Imperi, a banda i banda dels camins i les vies d'entrada i sortida de les ciutats. D'aquesta manera el viatger, quan transitava pels camins i passava per davant de les tombes tenia l'oportunitat d'aturar-s'hi i dedicar un record a la persona difunta.

La visita a la Via Sepulcral Romana de la plaça de la Vila de Madrid permet descobrir com era la xarxa de camins que portaven a Barcino i quins eren els rituals del món funerari de l'època romana.

Objectius

- Explicar l'origen i el passat romà de la ciutat. Explicar com l'existència de la ciutat romana ha condicionat l'evolució urbanística de la ciutat.
- Analitzar la forma i les característiques urbanes de Barcino.

- Mostrar les grans continuïtats i discontinuïtats entre la vida quotidiana de l'època romana i l'actual.
- Utilitzar i interpretar plànols per explicar l'urbanisme de la ciutat romana i l'evolució de l'espai urbà fins a l'actualitat.

Relacions curriculars

- Ús de la periodització convencional i de les convencions de datació i identificació de la durada, la simultaneïtat i la successió d'esdeveniments històrics
- Ús d'unitats de mesura temporal i aplicació de les nocions de canvi i continuïtat en l'anàlisi de l'evolució d'algun aspecte de la vida quotidiana al llarg de diferents moments, comparant cultures allunyades en l'espai o el temps.
- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, patrimonials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Caracterització d'algunes societats de diferents èpoques històriques a partir de l'anàlisi de les formes d'organització social. Anàlisi de problemes socials rellevants, comparant la situació actual amb la d'altres èpoques històriques.

Punts de la visita

- Plaça de la Vila de Madrid.
- MUHBA Via Sepulcral Romana: visita a l'espai expositiu i la via sepulcral.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats: cicles superior de primària, ESO i batxillerat

Punt de trobada: MUHBA Via Sepulcral Romana

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Quins vestigis arqueològics s'han estudiat per conèixer Barcino i com se'ls ha incorporat al patrimoni monumental i el paisatge urbà de la Barcelona contemporània?

Barcino/BCN

Itinerari de tres hores que té l'objectiu de situar la ciutat romana de Barcino respecte de la Barcelona contemporània, tot analitzant en quina mesura la ciutat d'avui en dia és deutora de la ciutat romana i com la trama urbana actual ha integrat i monumentalitzat els vestigis romans que n'han pervingut. L'itinerari s'inicia a la plaça de la Vila de Madrid, on es conserva la traça d'una via romana secundària que menava cap a Barcino i la necròpolis que flanquejava el camí. Tot seguit es visiten les restes dels aqüeductes que proveïen d'aigua la ciutat, les muralles que l'encerclaven, amb les portes d'època que encara es mantenen, i les restes del temple dedicat a l'emperador August, l'únic vestigi que es conserva dels edificis que van constituir el fòrum de la ciutat romana. L'itinerari també inclou la visita als tallers d'època romana que es troben en el subsòl arqueològic de la Plaça del Rei i a les restes de la Porta de mar i les termes del carrer Regomir, 7-9.

Objectius

- Situar Barcino, colònia romana establerta prop del mar, en una plana agrícola i en la ruta que conduïa de Roma cap a Tàrraco.

- Explicar les principals restes arqueològiques conservades de la ciutat romana.
- Mostrar el pòsit romà en la trajectòria urbana posterior de Barcelona, amb una referència especial al paper de les muralles en la continuïtat urbana.
- Explicar certs aspectes de la vida quotidiana del món dels romans i analitzar en quina mesura han continuat o canviat avui dia: els rituals funeraris, l'alimentació, la higiene, la família, les creences religioses.
- Analitzar el procés de monumentalització dels vestigis romans i la seva incorporació a la trama urbana actual.

Relacions curriculars

- Localització en el temps i l'espai dels processos, les estructures i els esdeveniments més rellevants de la història de Catalunya i Espanya, contrastant críticament algunes interpretacions historiogràfiques sobre un fenomen o procés. Identificació de continuïtats, canvis i retrocessos, així com de les relacions de simultaneïtat en la successió dels fets d'un mateix període històric.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.

- Observació directa de les restes principals de la cultura material romana i del patrimoni arqueològic (Tàrraco, Empúries, Bàrcino, i d'altres en l'entorn més immediat de l'alumne/a) i indirecta d'altres restes materials a Catalunya i a Hispània a través de qualsevol suport, en especial amb l'ús de les TIC. Valoració d'aquest patrimoni i el respecte per l'herència clàssica.

Materials

- Plànols de les restes arqueològiques conservades a Barcino i de la Barcelona actual per establir canvis i continuïtats en l'urbanisme de la ciutat.

Punts de la visita

- MUHBA Via Sepulcral Romana.
- Itinerari: muralles romanes, porta decumana de la plaça Nova, restes de l'aqüeducte, temple d'August, plaça de Ramon Berenguer IV i Centre Cívic Pati Llimona.
- Domus de Sant Honorat.

- Subsòl arqueològic de la plaça del Rei: muralla romana, *intervallum*, bugaderia, *cardo minor*, factoria de salaó de peix, instal·lació de vi.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
itinerari i visita

Nivell recomanat:
batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Via Sepulcral Romana

Durada: 3 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

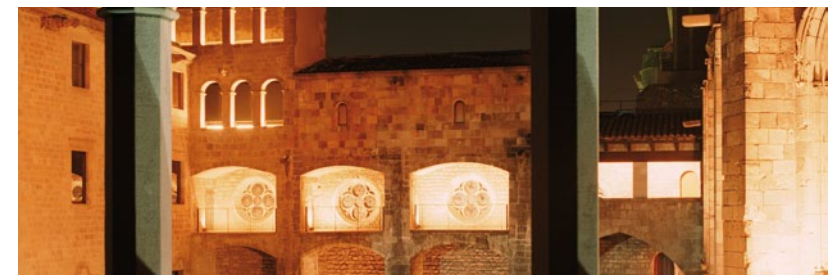
Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Quines continuïtats i ruptures històriques es detecten en un solar ocupat des del segle I fins avui?

Sant Honorat, d'una domus romana a un magatzem al Call

Visita en què s'expliquen les restes conservades al subsòl de la finca del carrer de la Fruita, número 2. En aquest espai es conserven les restes d'una gran domus romana i diversos locals comercials del segle IV, propietat d'un personatge important i amb prou recursos per establir-se a tocar del fòrum. Dels segles XIII i XIV es conserven sis sitges per emmagatzemar-hi tota mena de productes.

Objectius

- Situar les restes arqueològiques localitzades al carrer de la Fruita, número 2, en el seu context històric.
- Explicar l'estructura de la domus romana a partir de les restes arqueològiques conservades al jaciment.
- Explicar l'ús de les sitges en el context del call medieval.
- Interpretar les restes arqueològiques conservades.
- Analitzar l'evolució arquitectònica i urbanística d'un sector concret de la ciutat al llarg del temps, de la domus romana a l'edifici bastit per Josep Oriol i Mestres a mitjan segle XIX.

Relacions curriculars

- Localització i obtenció d'informacions diverses sobre restes arqueològiques i elements patrimonials de Catalunya i Espanya.
- Identificació dels factors que van permetre la consolidació de l'Imperi romà i dels que van provocar la seva crisi posterior, aplicant nocions de causalitat.
- Caracterització d'alguns aspectes de la vida quotidiana a Roma, en especial l'habitatge, la família i l'oci.
- Identificació de les característiques fonamentals de la tècnica i l'art.

- Observació directa de les restes principals de la cultura material romana i del patrimoni arqueològic (Barcino) i indirecta d'altres restes materials a Catalunya i Hispània. Valoració d'aquest patrimoni i respecte per l'herència clàssica.

Punts de la visita

- Plaça de Sant Jaume
- MUHBA Domus de Sant Honorat

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats: secundària i batxillerat

Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei

Durada: 1,30 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com s'organitzava la vida al Call de Barcelona en època medieval? Com la ciutat es va convertir en un gran focus cultural gràcies a les aportacions de la seva comunitat jueva?

El Call de Barcelona als segles XIII i XIV

Aproximació al call jueu de la Barcelona medieval a partir de la visita al Centre d'Interpretació del Call i l'exposició sobre Salomó ben Adret així com també un itinerari per l'entorn que inclou la visita a les sitges del carrer de la Fruita. Les *responso* de Salomó ben Adret s'utilitzaran com a documents per estudiar la vida quotidiana dels jueus dins del Call i en relació amb la comunitat cristiana.

Objectius

- Aproximar-se a la història d'un espai de la ciutat on, des del segle XI fins al XIV, visqué la comunitat jueva i presentar també la seva evolució al llarg del temps: el Call Major i el Call Menor.
- Analitzar els canvis econòmics i polítics de la baixa edat mitjana, incidint especialment en l'auge de la vida urbana i del comerç, i mostrar el ric patrimoni cultural jueu, fent un especial èmfasi a les importants restes arqueològiques de sis sitges del carrer de la Fruita.

- Explicar la vida quotidiana d'una comunitat que, sota la protecció del rei i en convivència amb els altres habitants de la ciutat, va ser un component cabdal de la Barcelona medieval fins als tràgics esdeveniments de finals del segle XIV que van conduir a la seva diàspora.
- Situar la història urbana del Call dins d'una visió de llarga durada de l'espai que ocupava, des de les seves bases romanes fins a la incorporació i modificació de les construccions del Call en la trajectòria urbana posterior.
- Situar la figura de Salomó ben Adret en el context cultural de l'edat mitjana a Catalunya i Europa i més concretament en relació al Call de Barcelona.

Relacions curriculars

- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en diversos fenòmens històrics.
- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries per contextualitzar els conceptes generals a fets de l'entorn proper.
- Anàlisi de les formes de vida i de la confluència de cultures (cristians, musulmans i jueus) en les ciutats de la Península Ibèrica.
- Anàlisi dels canvis econòmics i polítics de la Baixa Edat Mitjana, incidint especialment en l'auge de la vida urbana i del comerç. Anàlisi del paper de l'Església en la cultura i la mentalitat medievals.

- Localització en el temps i en l'espai dels processos, estructures i esdeveniments més rellevants de la història de Catalunya i Espanya, contrastant críticament algunes interpretacions historiogràfiques sobre un fenomen o procés. Identificació de continuïtats, canvis i retrocessos, així com de les relacions de simultaneïtat en la successió dels fets d'un mateix període històric.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.

Materials

- Elements específics de suport pel desenvolupament de l'itinerari: fonts bibliogràfiques medievals que fan referència al Call en època medieval.

Punts de la visita

- MUHBA El Call.
- Itinerari: carrer de Sant Domènec del Call, carrer de Marlet, carrer dels Banys Nous, carrer del Call i plaça de Sant Jaume.
- MUHBA Plaça del Rei.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:
visita i itinerari

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA El Call

Durada: 2 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

De quina manera
Salomó ben Adret
va posar Catalunya i
Barcelona en el mapa
d'Europa?

Salomó ben Adret, 1235-1310. Un barceloní universal

Salomó ben Adret és una figura cabdal de la cultura catalana medieval. Aquest gran rabí de Barcelona es dedicà a l'estudi de les lleis que havien de regir la vida i els costums de la comunitat jueva, i les seves relacions amb les autoritats i la societat en el seu conjunt. També fou molt conegut a l'hora d'interpretar els preceptes de la llei jueva, i rebia consultes d'arreu d'Europa i el Mediterrani. Els dictàmens que redactà fa més de set-cents anys continuen sent consultats avui dia pels jueus religiosos de tot el món. A la vegada, Salomó ben Adret tingué un paper clau en les disputes sostingudes amb els cristians arran de les prediques dels dominics, incidint en els arguments de defensa del judaisme. La visita a l'exposició permetrà conèixer alguns dels principis del judaisme i la relació entre la comunitat jueva i la cristiana a la Barcelona medieval a través de la figura de Salomó ben Adret.

Objectius

- Situar la figura de Salomó ben Adret en el context cultural de l'edat mitjana a Catalunya i Europa, i més concretament en relació amb el Call de Barcelona.
- Mostrar el ric patrimoni cultural jueu de la ciutat de Barcelona.
- Explicar la vida quotidiana de la important comunitat jueva de la Barcelona medieval a través dels textos de Salomó ben Adret.
- Analitzar les controvèrsies entre raó i fe en el si de la comunitat jueva (polèmica maimonidiana).
- Analitzar la convivència entre la comunitat jueva i la cristiana a l'edat mitjana.
- Conèixer alguns dels principis del judaisme i comprendre la seva transmissió a través de les generacions.

Relacions curriculars

- Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en diversos fenòmens històrics.
- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries per contextualitzar els conceptes generals en fets de l'entorn proper.
- Anàlisi de les formes de vida i la confluència de cultures (cristians, musulmans i jueus) en les ciutats de la península Ibèrica.
- Anàlisi dels canvis econòmics i polítics de la baixa edat mitjana,

incidint especialment en l'auge de la vida urbana i el comerç. Anàlisi del paper de l'Església en la cultura i la mentalitat medievals.

- Identificació dels trets comuns i les diferències entre les principals religions del món.
- Reconeixement de la influència de la religió en algunes manifestacions artístiques, la manera de veure el món, la moral i la vida quotidiana.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de l'itinerari: fonts bibliogràfiques medievals que fan referència al Call en època medieval i textos de Salomó ben Adret.

Punts de la visita

- Barcelona i Salomó ben Adret
- Salomó ben Adret i Jaume I
- Salomó ben Adret i el Talmud
- Salomó ben Adret, guardià de l'ortodòxia
- L'empremta de Salomó ben Adret de Barcelona

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats: secundària

Punt de trobada:
MUHBA El Call

Durada: 1,30 h aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Quin paper tenen i com es representen els animals i les plantes en les pintures del segle XIV del taller de Ferrer Bassa?

Bèsties i plantes en les pintures de la capella de Sant Miquel del Monestir de Pedralbes

Activitat en col·laboració amb el Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

A la capella de Sant Miquel hi ha escenes que tenen lloc en exteriors. Els pintors del tres-cents comencen a emmarcar les seves pintures amb fons de paisatges en els quals prolifereixen plantes, arbres i flors, a més d'alguna bèstia. Tanmateix, aquests elements no són merament decoratius, sinó que tenen molt a veure amb les històries que expliquen les pintures. A través de l'observació d'elements ben quotidians en la vida dels nens i nenes entraran en el món simbòlic de les pintures medievals.

Objectius

- Apropar-se a la comprensió de les pintures de Ferrer Bassa a partir de representacions que són pròximes als nens i nenes.
- Conèixer la simbologia de les plantes i els animals representats en l'art medieval.
- Explicar la tècnica de la pintura al fresc que va utilitzar Ferrer Bassa per pintar la capella.
- Descriure, analitzar i interpretar les imatges de la capella de Sant Miquel com a document històric.

Relacions curriculars

- Interès i curiositat per descobrir i gaudir les manifestacions artístiques que ofereix l'entorn (museus, exposicions, representacions, festes populars).
- Identificació de la diversitat de materials i de qualitats, i les tecnologies que s'utilitzen en la creació d'objectes artístics i imatges mitjançant l'observació de produccions en l'entorn artístic i cultural i dels mitjans de comunicació.
- Identificació de maneres de viure i formes d'organització social en les imatges i els objectes; percepció i comprensió d'algunes idees, valors o creences que revelen els objectes i les imatges; apreciació de la relació de l'entorn cultural i els aspectes personals dels artistes i les artistes en la creació d'objectes i imatges.

- Comprensió i comunicació de les maneres de viure, de les ideologies i de les concepcions, a través dels objectes i les imatges. Percepció i comprensió de les atribucions de temps, lloc, gènere i classe que revelen els objectes i les imatges atenent al seu context social.

Materials

- Elements específics de suport al desenvolupament de la visita i taller.

Punts de la visita

- Capella de Sant Miquel.
- Recorregut pel claustre i les dependències monàstiques que l'envolten.
- Exposició «Murals sota la lupa. Les pintures de la capella de Sant Miquel».

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita i taller

Nivell recomanat: cicles mitjà i superior de primària

Punt de trobada: Monestir de Pedralbes

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com es pot deduir el procés de treball que va seguir el taller de Ferrer Bassa al segle XIV per a la realització de les pintures murals de la capella de Sant Miquel?

Sota la lupa: les pintures murals de la capella de Sant Miquel

Activitat en col·laboració amb el Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

¿És possible resseguir la feina que va fer Ferrer Bassa més de sis-cents cinquanta anys després d'haver acabat de pintar la capella de Sant Miquel? ¿Com va treballar i en quines condicions? La mirada atenta dels restauradors que observen tots els detalls amb l'ajuda de tècniques científiques ha posat en evidència quin va ser el procés de treball per pintar la capella i les condicions en què va treballar el pintor. A partir de l'observació de detalls concrets de la pintura i l'explicació de la metodologia de treball dels restauradors es farà una aproximació a les pintures de Ferrer Bassa des d'un punt de vista científic per aprofundir en el coneixement de l'obra d'art.

Objectius

- Reconèixer dels elements bàsics que caracteritzen l'estil gòtic italianitzant, per mitjà de l'observació directa i indirectament,

i interpretació de les pintures de Ferrer Bassa de la capella de Sant Miquel.

- Explicar la tècnica de la pintura al fresc que va fer servir Ferrer Bassa per pintar la capella de Sant Miquel a partir de les informacions obtingudes de la restauració de l'obra.
- Analitzar les imatges de la capella com a documents històrics, referents estètics i interpretacions de la realitat, en relació amb el seu context de producció.
- Valorar la tasca de conservació del patrimoni duta a terme pels conservadors i restauradors.

Relacions curriculars

- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries (materials, textuais, iconogràfiques, cartogràfiques, digitals, etc.) per contextualitzar els conceptes generals a fets de l'entorn proper.
- Reconeixement dels elements bàsics que caracteritzen els estils artístics a l'època medieval, per mitjà de l'observació directa i indirecta, i interpretació d'obres significatives de l'àmbit català, espanyol i europeu dins el seu context cultural. Valoració de la necessitat de protegir i difondre el patrimoni.
- Lectura i interpretació de formes i imatges tot identificant i relacionant els aspectes formals, expressius, de contingut i significat, discursius i contextuais.

- Definició del concepte d'art en el marc de la seva evolució històrica. Identificació i valoració del significat de l'obra artística. Coneixement d'algunes de les metodologies de la història de l'art i identificació de les principals tipologies de fonts per a l'estudi de les manifestacions artístiques.
- Identificació de les funcions de l'art en les diferents èpoques en relació amb els artistes, clients i promotors. Identificació i valoració del paper de les dones en la creació artística.
- Identificació i classificació dels vehicles, tècniques, materials i tipologies artístiques. Definició del concepte d'estil i aplicació de la seva periodització històrica a obres artístiques concretes.

Materials

- Elements específics de suport al desenvolupament de la visita.

Punts de la visita

- Capella de Sant Miquel.
- Recorregut pel claustre i les dependències del monestir.
- Visita a l'exposició «Murals sota la lupa. Les pintures de la capella de Sant Miquel».

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
Monestir de Pedralbes

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com es representen
la natura i la ciutat
en la poesia de
Verdaguer?

La natura, la ciutat i Verdaguer

El paisatge és fonamental en la visió del món que Verdaguer construeix a través de la seva poesia. De la plana de Vic a Barcelona i de la gran ciutat als Pirineus, els poemes de Verdaguer construeixen una visió de la Catalunya de la Renaixença a través d'imatges i evocacions que s'aniran desgranant al llarg de l'activitat.

Objectius

- Donar a conèixer la figura de Jacint Verdaguer i la seva obra.
- Gaudir de l'obra de Verdaguer sense limitar-la a una font d'informació històrica.
- Reflexionar sobre la literatura com a eco del context social d'una època determinada.
- Conèixer les fonts d'inspiració del poeta i com aquestes es plasmen en paraules a través dels seus poemes.
- Establir vincles entre l'obra poètica de Verdaguer i la ciutat de Barcelona.

Relacions curriculars

- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, comparar autors, situar-los en l'època, aprendre a fer lectura crítica, així com per practicar algunes estratègies lectores i aprendre a interpretar el llenguatge literari: comparació, derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Expressió d'impressions personals després de les lectures i adopció d'una posició crítica.
- Coneixement i valoració del text literari com a vehicle de comunicació i interacció, com a fet cultural i com a possibilitat de gaudiment personal.

Punts de la visita

- MUHBA Vil·la Joana: recorregut per les diferents estances museïtzades on passà els darrers dies de la seva vida el poeta Jacint Verdaguer.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita
Nivell recomanat: cicle superior de primària
Punt de trobada: MUHBA Vil·la Joana
Durada: 2 hores
Nombre màxim d'alumnes: 25
Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat
Tel.: 93 256 21 22 Fax: 93 268 04 54
Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Quin imaginari de
Barcelona construeix
l'obra del poeta?

Verdaguer i el seu temps

Visita a Vil·la Joana, on Jacint Verdaguer passà els darrers dies, i recorregut literari que posa en relació l'obra del poeta amb la ciutat de Barcelona de final del segle XIX i la seva contribució a l'imaginari de la ciutat del segle XX.

Objectius

- Fer conèixer la figura de Jacint Verdaguer i la seva obra.
- Gaudir de l'obra de Verdaguer sense limitar-la a una font d'informació històrica.
- Situar el context històric i literari del gran poeta de Catalunya de la segona part del vuit-cents: el romanticisme europeu i la Renaixença.
- Reflexionar sobre la literatura com a eco d'un determinat ambient social.
- Establir vincles entre l'obra poètica de Verdaguer i la ciutat de Barcelona.

Relacions curriculars

- Coneixement d'obres significatives de la cultura literària catalana a partir de la lectura comentada de fragments.
- Reflexió sobre la situació de l'obra en el seu context, tot aprofitant els coneixements previs de l'alumnat i la relació amb els coneixements adquirits en altres matèries.
- Reflexió sobre els elements que fan que una obra sigui considerada «clàssica» i sobre l'actualitat dels temes de les obres, que han mantingut la vigència a través del temps.
- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, comparar autors, situar-los en l'època, aprendre a fer lectura crítica, així com per practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: comparació, derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; i descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Coneixement i valoració del text literari com a vehicle de comunicació i d'interacció, com a fet cultural i com a possibilitat de gaudiment personal.

Punts de la visita

- MUHBA Vil·la Joana: recorregut per les diferents estances museïtzades on passà els darrers dies de la seva vida el poeta Jacint Verdaguer.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Vil·la Joana

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com incidí la fàbrica Fabra i Coats en la creació del teixit social i urbà de Sant Andreu?

La Fabra i Coats, una gran fàbrica de Barcelona

La trajectòria d'una fàbrica que creà un teixit social i urbà a Sant Andreu, un dels nuclis fonamentals de la Barcelona unificada el 1897, i que es manté fins a principis del segle XXI. Activitat en col·laboració amb l'Associació d'Amics de Fabra i Coats, que explicaran la seva experiència com a antics treballadors i treballadores a partir dels seus testimonis orals.

Objectius

- Explicar el procés d'industrialització de Barcelona durant el segle XIX i principis del segle XX i les seves repercussions en la transformació urbana de Sant Andreu del Palomar.

- Fer conèixer el funcionament d'una fàbrica tèxtil originària del segle XIX, que es va transformant al llarg del segle XX per adaptar-se a les innovacions tècniques i a la seva internacionalització.
- Explicar les transformacions socials del segle XIX vinculades a la industrialització. La conflictivitat obrera, el moviment obrer i l'associacionisme a Sant Andreu del Palomar.
- Explicar la trajectòria del model de Can Fabra, amb assistència mèdica, economat, guarderia i entitats de lleure per als treballadors, en comparació d'altres models de distribució en la presentació de serveis entre treballadors, empreses i poders públics.

Relacions curriculars

- Valoració dels canvis socioeconòmics que implica la revolució industrial i interpretació del fenomen des de la multicausalitat. Anàlisi de les formes de vida en les ciutats industrials del segle XIX a partir d'algun exemple proper.

Interpretació de la problemàtica i de les aportacions d'algunes ideologies i revolucions, analitzant especialment els moviments socials i polítics a Catalunya.

- Descripció i explicació del procés d'industrialització, de les transformacions econòmiques i socials, i del canvi de mentalitats durant la segona meitat del segle XIX. Comentari de fonts estadístiques i gràfiques sobre la industrialització a Catalunya. Caracterització del naixement i evolució del moviment obrer durant la segona meitat del segle XIX.
- Valoració del paper dels homes i les dones, individualment i col·lectiva, com a subjectes de la història de Catalunya i Espanya i exercitació de l'empatia històrica.
- Recerca d'aspectes de la vida quotidiana del passat, a partir d'informacions extretes de fonts primàries, prioritzant les fonts orals i d'arxiu, i secundàries.

Materials

- Elements específics de suport al desenvolupament de l'itinerari: imatges i plànols històrics.

Punts de la visita

- Porteria i bàscula dels camions
- Sala de calderes i sala de comptadors
- Edifici destinat a la fabricació del fil
- Magatzems de la fàbrica

- Secció litogràfiques
- Antigues oficines
- Espai destinat a la fabricació d'expositors
- Bombers
- Vestidors
- Moll de càrrega

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivell recomanat: segon cicle d'ESO

Punt de trobada: davant del Centre Cultural Can Fabra, c/ Segre, 24-32

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

La Fabra i Coats, Sant Andreu i Barcelona

El MUHBA ofereix la possibilitat de complementar la visita a la fàbrica amb un itinerari per Sant Andreu.

Interrogar Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com les formes de Gaudí s'inspiren en la natura?
Com s'incorpora la vegetació en el disseny de diferents elements del parc?

El Park Güell, arquitectura i natura

Activitat en col·laboració amb el CRP de Gràcia

El Park Güell era un projecte d'urbanització de cases envoltades per grans jardins per a la burgesia de la ciutat. Avui dia, aquesta urbanització té la funció de parc públic. L'activitat vol mostrar aquest exemple d'integració entre arquitectura i natura, i com la natura esdevé font d'inspiració de les formes arquitectòniques de Gaudí. La proposta inclou materials per preparar la visita al parc i conclou amb la realització d'un mural a l'aula en el qual es mostra la relació de l'arquitectura i la natura al Park Güell.

Objectius

- Explicar breument el projecte del Park Güell i qui eren Antoni Gaudí i Eusebi Güell.
- Parlar del passat i el present a través d'objectes i fotografies antic.
- Distingir les diferents formes arquitectòniques i relacionar-les amb les formes naturals.
- Observar i experimentar l'entorn proper amb curiositat i interès, interpretar-lo i fer-se preguntes que impulsin la comprensió del món natural, físic i material.

Relacions curriculars

- Observació i identificació de diferents elements de l'entorn.
- Observació i identificació de qualitats d'elements de l'entorn.
- Identificació de figures tridimensionals: esfera, cilindre i prisma; planes: triangle, quadrilàter i cercle, que formen part d'elements de l'entorn.
- Ús de diferents recursos gràfics per recollir i comunicar les observacions com el dibuix o la càmera fotogràfica, entre altres.
- Sensibilització i interès per l'escolta, l'observació i l'exploració de possibilitats simbòliques i plàstiques d'elements de l'entorn.
- Participació i escolta activa en situacions habituals de comunicació, com ara activitats relacionades amb la cultura.

Materials

- Materials específics per preparar a l'escola la visita al Park Güell.
- Dossier per al professor o professora.
- Elements específics de suport per al desenvolupament de la visita.

Punts de la visita

- Casa del Guarda
- Entrada del Park
- Volta dels carruatges
- Sala hipòstila
- Viaducte de la Bugadera
- Plaça del Teatre Grec

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita
Nivells recomanats: P5 educació infantil i cicle inicial de primària
Punt de trobada: MUHBA Park Güell
Durada: 1,30 hores aproximadament
Nombre màxim d'alumnes: 25
Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat
Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54
Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Quin model de urbà s'amaga a darrere de la construcció del Park Güell?

Projecte Park Güell

La visita al Park Güell permet analitzar el projecte d'urbanització de luxe que van idear Gaudí i Güell, i reflexionar sobre el fracàs del seu somni. Durant l'activitat es relacionarà el Park Güell amb la ciutat i la societat de l'època en què va ser construït, així com també sobre els vincles entre l'espai natural i el projecte urbanístic i arquitectònic de Gaudí.

Objectius

- Situar el moment de la construcció del Park Güell en el seu context històric, social i cultural.
- Relacionar l'obra de l'arquitecte Antoni Gaudí amb el mecenatge d'Eusebi Güell.
- Analitzar les formes arquitectòniques del Park Güell.
- Fer una aproximació estètica, simbòlica i funcional dels diferents espais conservats al Park Güell.

Relacions curriculars

- Ús de la periodització convencional i les convencions de datació i identificació de la durada, simultaneïtat i la successió d'esdeveniments històrics.
- Ús de diferents fonts històriques per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Anàlisi de l'evolució d'algun element patrimonial de l'entorn proper. Mostrar valoració i respecte per les manifestacions del patrimoni.

Punts de la visita

- Casa del Guarda
- Entrada del carrer d'Olot
- Gruta per aparcar els carruatges
- Escalinata d'ingrés
- Sala hipòstila
- Plaça central
- Viaducte de la Bugadera
- Viaducte del Garrofer

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats: cicles mitjà i superior de primària

Punt de trobada: MUHBA Casa del Guarda del Park Güell

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Quin model de urbà s'amaga a darrere de la construcció del Park Güell?

Güell, Gaudí i Barcelona. La mirada urbana

Durant la visita s'expliquen les relacions del Park Güell amb la ciutat, la societat i l'època en què es va construir. S'hi analitzen també les formes arquitectòniques del parc, el seu sentit estètic, simbòlic i funcional, i també les relacions entre el promotor, Eusebi Güell, destacat membre de la burgesia barcelonina, i l'arquitecte, Antoni Gaudí. Per acabar, s'explica com ha evolucionat la relació entre el parc i la ciutat.

Objectius

- Situar el moment de la construcció del Park Güell en el seu context històric, social i cultural. Gaudí i la utopia urbana corporativa i formalista dels Güell: el palau Güell, la Colònia Güell i el Park Güell.
- Relacionar el model urbà del Park Güell ideat per Eusebi Güell i l'execució del projecte per part de Gaudí.
- Analitzar els ritmes i les formes del Park Güell i contrastar el sentit estètic, simbòlic i funcional dels diferents espais conservats.

- Explicar la creació de noves formes arquitectòniques partint de la unió entre construcció tradicional i tècniques constructives modernes, amb una representació de la natura i un ús dels materials, inclòs el reciclatge, que són part íntima del programa arquitectònic i urbanístic de Gaudí.

Relacions curriculars

- Valoració dels canvis socioeconòmics que implica la revolució industrial i interpretació del fenomen des de la multicausalitat. Anàlisi de les formes de vida en les ciutats industrials del segle XIX a partir d'algun exemple proper. Interpretació de la problemàtica i de les aportacions d'algunes ideologies i revolucions, analitzant especialment els moviments socials i polítics a Catalunya.
- Contextualització de les obres estudiades en el seu entorn social i històric.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.
- Sistematització de l'evolució de l'arquitectura al llarg del segle XIX, analitzant algunes obres característiques de l'historicisme, l'eclecticisme i el modernisme, amb especial atenció a la singular eclosió del modernisme a Catalu-

nya i la seva pervivència. Valoració de l'ús dels nous materials en l'arquitectura per a noves funcions i caracterització de l'urbanisme modern.

- Identificació de les funcions de l'art en les diferents èpoques en relació amb els artistes, els clients i els promotors.

Punts de la visita

- Casa del Guarda
- Entrada del carrer d'Olot
- Gruta per aparcar els carruatges
- Escalinata d'ingrés
- Sala hipòstila
- Plaça central
- Viaducte de la Bugadera
- Viaducte del Garrofer

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Casa del Guarda del Park Güell

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

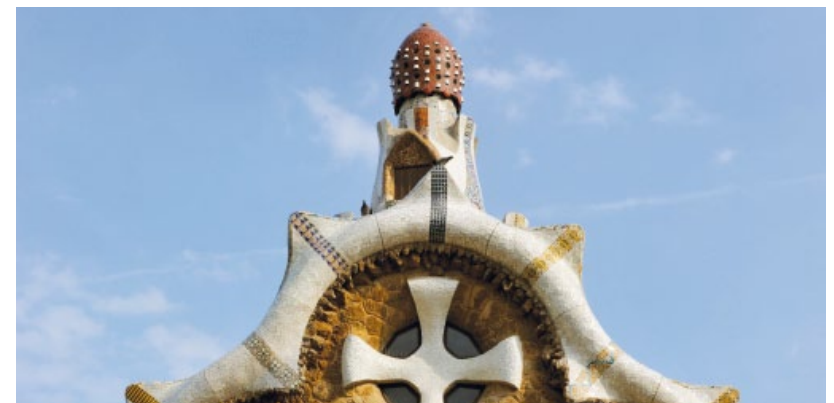
Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com s'ha abastit d'aigua Barcelona al llarg dels segles? Perquè es va crear a principis del segle xx el sistema de bombeig de la Casa de l'Aigua?

Portar l'aigua a la ciutat

Les dècades a cavall entre els segles XIX i XX marquen una discontinuïtat essencial en el llarg fil històric que relaciona l'aigua i Barcelona, una autèntica revolució que s'inscriu en el cúmul de canvis que hem anomenat Revolució Industrial. La Casa de l'Aigua de Trinitat Vella, obra de l'arquitecte Pere Falqués, fou construïda per iniciativa municipal. L'edifici tenia la funció de primera estació elevadora de les aigües provinents del Besòs, que havien proveït la ciutat des d'època romana. Aquest espai permet explicar aquesta «revolució de l'aigua», amb fortes implicacions socials, econòmiques, tecnològiques i culturals, que suposà, entre altres coses, la incorporació sistemàtica de l'aigua a l'àmbit domèstic i l'oblit progressiu de les velles cultures de l'aigua.

Objectius

- Analitzar els canvis d'usos de l'aigua en el pas del període preindustrial (èpoques romana i medieval) a la industrial.
- Explicar com les infraestructures per a l'abastiment d'aigua contribueixen a la configuració de l'espai urbà.
- Situar els canvis que suposà la construcció de l'Eixample en l'abastiment d'aigua, la construcció de xarxes de clavegueram i la intervenció de les empreses privades en la gestió de l'aigua.
- Presentar els conflictes entre els diversos agents socials (públics i privats) per la gestió de l'aigua del Besòs.
- Reflexionar sobre els canvis que suposà la introducció de l'aigua corrent en l'àmbit domèstic per a la vida dels barcelonins.

- Entendre el paper testimonial i patrimonial d'un edifici com la Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella en l'entramat de la revolució de l'aigua.

Relacions curriculars

- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, patrimonials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Anàlisi de problemes socials rellevants, comparant la situació actual amb la d'altres èpoques històriques.
- Anàlisi de l'evolució d'alguns elements patrimonials de l'entorn proper, mostrant valoració i respecte per les manifestacions del patrimoni.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de la visita.

Punts de la visita

- MUHBA Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada: MUHBA Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Com s'organitzà la gent del Poble-sec per sobreviure als bombardejos aeris en temps de guerra?

A pic i pala! La història del Refugi 307

Visita i taller al refugi antiaeri del Poble-sec, construït solidàriament pels veïns i veïnes del barri, on s'explica la història de la seva construcció, la situació de la població civil i la defensa passiva de la ciutat de Barcelona durant la Guerra Civil.

Objectius

- Analitzar les característiques tècniques i constructives del Refugi 307.
- Fer conèixer com els bombardejos van afectar la primera gran ciutat de la història on es va assajar l'atac amb bombes contra la població civil.

- Situar els esdeveniments històrics, previs, contemporanis i posteriors a la construcció del Refugi 307.
- Explicar la història dels bombardejos de Barcelona durant el període bèl·lic de la Guerra Civil (1936-1939).
- Explicar la relació entre la Guerra Civil i la Segona Guerra Mundial a través del paper de les ciutats en l'estratègia militar.
- Fer entendre als nens i nenes la importància de la mobilització i l'associació ciutadana per a la construcció dels refugis antiaeris.

Relacions curriculars

- Ús de la periodització convencional i de les convencions de datació i identificació de la durada, simultaneïtat i successió d'esdeveniments històrics.

- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, patrimonials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Valoració de la història personal pròpia i col·lectiva per a la comprensió del passat i el present, i la construcció del futur. Valoració de l'intercanvi intergeneracional d'experiències.

Materials

- Elements específics de suport al desenvolupament de la visita i taller.

Punts de la visita

- Refugi 307, exterior: el context de construcció del Refugi 307 (la Guerra Civil Espanyola i Barcelona com a primera gran ciutat bombardejada, la construcció dels refugis).

- Entrada: l'accés als refugis anti-aeris.
- Refugi 307, interior: detalls de la construcció dels refugis, normes d'ús, els serveis del refugi (cisterna, infermeria, sala d'expansió dels nens), l'ús del Refugi després de la guerra (el barraquisme).

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat:

visita i taller

Nivell recomanat:

cicle superior de primària

Punt de trobada:

MUHBA Refugi 307

Durada:

1,30 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes:

30 per torn dividits en dos grups

Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:

reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:

de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com es va defensar la població de les bombes durant la Guerra Civil?

El Refugi 307: solidaritat per sobreviure

Visita al refugi antiaeri del Poblesec, construït pels veïns i veïnes del barri durant el període de la Guerra Civil. El combat per sobreviure exigí el desenvolupament d'una organització veïnal i un gran esforç institucional per tal de protegir la població civil dels bombardejos aeris a què l'exèrcit franquista va sotmetre la ciutat.

Objectius

- Situar els esdeveniments històrics previs, contemporanis i posteriors a la construcció del Refugi 307. Explicar les teories militars sobre el bombardeig de les ciutats després de la Primera Guerra Mundial i en temps de preparació d'una altra gran guerra internacional.
- Fer conèixer la història dels bombardeigs de Barcelona durant la Guerra Civil Espanyola: el bombardeig naval i la participació de les aviacions italiana i alemanya en els bombardejos aeris.
- Entendre l'impacte dels bombardejos sobre la població civil.
- Analitzar les característiques tècniques i constructives i el funcionament del Refugi 307.
- Conèixer aspectes de la vida quotidiana en un període d'excepció,

com és el d'una guerra civil, a partir de fonts escrites, gràfiques i orals.

Relacions curriculars

- Recerca d'aspectes de la vida quotidiana del passat, a partir d'informacions extretes de fonts primàries —prioritzant les fonts orals i d'arxiu— i secundàries. Elaboració i lectura de mapes històrics.
- Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle xx incidint en les lluites socials i els conflictes bèl·lics. Caracterització d'aspectes relatius a la situació històrica de Catalunya i Espanya, en especial durant la II República i la Guerra Civil.
- Localització en el temps i en l'espai dels processos, les estructures i els esdeveniments més rellevants de la història de Catalunya i Espanya, contrastant críticament algunes interpretacions historiogràfiques sobre un fenomen o procés. Identificació de continuïtats, canvis i retrocessos, així com de les relacions de simultaneïtat en la successió dels fets d'un mateix període històric.
- Identificació de les causes de la sublevació militar de 1936 i de les fases principals de la Guerra Civil. Descripció i anàlisi de l'evolució política i de la repressió social i ideològica a les rereguardes dels dos bàndols. Establiment de relacions amb la situació internacional.

- Anàlisi de la situació de la Generalitat republicana i la població civil durant la guerra. Explicació argumentada del desenllaç de la guerra i de les conseqüències del conflicte per mitjà del contrast crític de diverses fonts.

Punts de la visita

- Exterior del Refugi 307, davant dels plafons expositius: l'aviació i el setge aeri durant la Guerra Civil, l'organització del Servei de Defensa Passiva, l'estratègia de defensa activa de la ciutat.
- Accés al Refugi 307: els accessos als refugis en relació amb la tipologia de l'armanent.
- Interior del Refugi 307: lavabos i galeria dels bancs (tècniques constructives dels refugis); galeria del cartell (normes d'ús del refugi); la cisterna (els serveis del refugi); la infermeria (la salut en temps de guerra); la sala d'expansió dels nens (la guerra i els infants); la xemeneia (els usos posteriors del refugi, el barraquisme durant la postguerra).

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Refugi 307

Durada:
1,30 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes:
30 per torn dividits en dos grups

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Quines estratègies de defensa passiva i activa van desenvolupar els poders públics i els ciutadans per protegir Barcelona dels bombardejos aeris?

Barcelona sota les bombes

Dos espais patrimonials decisius per entendre els plans de defensa activa i passiva duts a terme a Barcelona durant la Guerra Civil, la primera gran ciutat del món bombardejada des de l'aire. La resposta de la població, les institucions municipals i els caps militars de l'exèrcit republicà per fer front al terror aeri que va atemorir la ciutat amb gairebé dos-cents bombardeigs.

Visita combinada als centres MUHBA Refugi 307 i MUHBA Turó de la Rovira. Inclou itinerari urbà amb autocar.

Objectius

- Situar els esdeveniments històrics, previs, contemporanis i posteriors a la Guerra Civil Espanyola.
- Explicar les teories militars sobre el bombardeig de les ciutats després de la Primera Guerra Mundial i en temps de preparació d'una altra gran guerra i l'exemple de Barcelona com a banc de proves.
- Donar conèixer els bombardejos de Barcelona durant la Guerra Civil Espanyola: el bombardeig naval i la participació de les aviacions italiana i alemanya en els bombardejos aeris.
- Entendre l'impacte dels bombardejos sobre la població civil així

com la reacció institucional i de la ciutadania davant el conflicte.

- Explicar la distinció entre defensa activa i passiva.
- Analitzar les característiques tècniques i constructives i el funcionament del Refugi 307.
- Analitzar les característiques tècniques i constructives i el funcionament de la bateria antiaèria del Turó de la Rovira per a la defensa activa de la ciutat de Barcelona.
- Analitzar aspectes de la vida quotidiana en un període d'excepció, com és el del temps d'una guerra civil i la postguerra, a partir de fonts escrites, gràfiques i orals.
- Destacar la importància de la recuperació arqueològica del patrimoni de la Guerra Civil.

Relacions curriculars

- Recerca d'aspectes de la vida quotidiana del passat, a partir d'informacions extretes de fonts primàries, prioritzant les fonts orals i d'arxiu, i secundàries. Elaboració i lectura de mapes històrics.
- Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle xx, incidint en les lluites socials i els conflictes bèl·lics. Caracterització d'aspectes relatius a la situació històrica de Catalunya i Espanya, en especial, durant la II República i la Guerra civil.
- Localització en el temps i en l'espai dels processos, estructures i esdeveniments més rellevants de la història de Catalunya i Espanya, contrastant críticament algunes

interpretacions historiogràfiques sobre un fenomen o procés. Identificació de continuïtats, canvis i retrocessos, així com de les relacions de simultaneïtat en la successió dels fets d'un mateix període històric.

- Identificació de les causes de la sublevació militar de 1936 i de les fases principals de la Guerra Civil. Descripció i anàlisi de l'evolució política i de la repressió social i ideològica a les rereguardes dels dos bàndols. Establiment de relacions amb la situació internacional.
- Anàlisi de la situació de la Generalitat republicana durant la guerra i de la població civil. Explicació argumentada del desenllaç de la guerra i de les conseqüències del conflicte per mitjà del contrast crític de diverses fonts.

Punts de la visita

- MUHBA Refugi 307.
- Itinerari amb autocar: Avinguda Paral·lel (les Drassanes, la Canadenca, la Bretxa de Sant Pau); Plaça Universitat; Gran Via (Teatre Coliseum, l'Hotel Ritz); Plaça Tetuán (refugi); Passeig de Sant Joan (Fàbrica Elizalde).
- MUHBA Turó de la Rovira.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita i itinerari

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Refugi 307

Durada:

3 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes:

40 alumnes per torn dividit en dos grups

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Observació: l'autocar el proporciona el centre educatiu.

Informació i reserves

Adreça electrònica:

reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:

de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Vista aèria de Barcelona, 17 de març de 1938.
© Archivio Militare dell'Aeronautica Italiana, Roma

De quina manera el compromís social i polític de l'artista es reflecteix en la seva obra?

Impactes. Miró i el Refugi 307 del Poble-sec

Activitat en col·laboració amb la Fundació Miró

Durant la Guerra Civil, Barcelona va ser una de les primeres grans ciutats que va patir bombardejos aeris sistemàtics contra la població. L'activitat proposa un itinerari de coneixement de la realitat dramàtica de la guerra des de dues perspectives diferents i complementàries: d'una banda, la de la població indefensa que durant tres anys s'organitzà per defensar-se de les accions bèliques; d'una altra, la decisiva influència que els conflictes bèl·lics van tenir en la creació de Miró, així com el compromís social i polític de l'artista durant la dictadura.

Objectius

- Situar els esdeveniments històrics, previs, contemporanis i posteriors a la construcció del Refugi 307.
- Fer conèixer l'impacte dels bombardejos aeris sobre la població civil.
- Analitzar les característiques tècniques i constructives i el funcionament del Refugi 307.

- Recerca d'aspectes de la vida quotidiana en un període d'excepció, com és el dels temps d'una guerra civil, a partir de fonts escrites, gràfiques i orals.
- Estudiar la influència de l'experiència dels conflictes bèl·lics en la creació de Joan Miró.
- Analitzar les obres d'art com a reflex d'un context històric concret.

Relacions curriculars

- Recerca d'aspectes de la vida quotidiana del passat, a partir d'informacions extretes de fonts primàries, prioritzant les fonts orals i d'arxiu, i secundàries.
- Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle XX, incloent en les lluites socials i els conflictes bèl·lics. Caracterització d'aspectes relatius a la situació històrica de Catalunya i Espanya, en especial, durant la II República i la Guerra civil.
- Identificació de les causes de la sublevació militar de 1936 i de les fases principals de la Guerra Civil. Descripció i anàlisi de l'evolució política i de la repressió social i ideològica a les rereguardes dels dos bàndols. Establiment de relacions amb la situació internacional.
- Anàlisi de la situació de la Generalitat republicana durant la guerra i de la població civil. Explicació argumentada del desenllaç de la guerra i de les conseqüències del conflicte per mitjà del contrast crític de diverses fonts.

- Identificació de causes i conseqüències dels fenòmens artístics en el seu context històric.
- Anàlisi i interpretació de les obres d'art dins del seu context, aplicant un esquema metodològic coherent i flexible, utilitzant correctament el vocabulari específic de la disciplina i desenvolupant la capacitat de gaudi estètic.
- Reconeixement i valoració del paper de les obres d'art com a font d'informació sobre la vida i el pensament de les societats, contemporànies i històriques, tot reflexionant sobre els seus aspectes formals i narratius.

Punts de la visita

- Visita a l'exposició de la Fundació Joan Miró «L'escala de l'evasió».
- Visita al Refugi 307 del Poble-sec.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
Fundació Joan Miró /
MUHBA Refugi 307

Dates:
del 15 de gener al
15 de març del 2013
de dimarts a divendres.

Durada:
2,30 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 60

Preu: 5 € per alumne/a

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com interpretar la panoràmica metropolitana des del turó?
Com es va organitzar en la Guerra Civil la defensa antiaèria?
Per què va ser important el barraquisme en el creixement de la postguerra?

El Turó de la Rovira. Panoràmica històrica en 360°

Des del cim del turó de la Rovira hi ha una visió única de Barcelona, de 360°. La visita a aquest espai patrimonial permet entendre com era i quina funció tenia la bateria antiaèria que s'hi va construir durant la Guerra Civil. Així mateix, s'hi explica la utilització d'aquest espai durant la postguerra per ubicar-hi un nucli barraquista que va allotjar un nombre important de persones que havien vingut a treballar en la indústria i els serveis d'una ciutat que iniciava la represa econòmica sense democràcia.

Objectius

- Analitzar la història dels bombardeigs de Barcelona durant la Guerra Civil.
- Contextualitzar les restes de les barraques del nucli dels Canons, que es van aixecar durant la postguerra per allotjar la mà d'obra d'una ciutat en procés de represa econòmica.
- Establir relacions entre la Guerra Civil i la Segona Guerra Mundial a través del paper de les ciutats en l'estratègia militar.
- Analitzar les característiques tècniques i constructives i el funcionament de la bateria antiaèria del turó de la Rovira per a la defensa activa de la ciutat de Barcelona.
- Debatre sobre els aspectes de la vida quotidiana d'un període d'excepció, com és el de la Guerra Civil i la postguerra, a partir de fonts escrites, gràfiques i orals.

Relacions curriculars

- Ús de la periodització convencional i de les convencions de datació i identificació de la durada, la simultaneïtat i la successió d'esdeveniments històrics.
- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, patrimonials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Valoració de la pròpia història personal i de la col·lectiva per comprendre el passat i el present, i la construcció del futur. Valoració de l'intercanvi intergeneracional d'experiències.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de la visita.

Punts de la visita

- Panoràmica de Barcelona
- El poblat iber
- La Casa Peñasco, un espai d'estiueig
- La bateria antiaèria
- Les barraques dels Canons

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita
Nivell recomanat: cicle superior de primària
Punt de trobada: MUHBA Turó de la Rovira
Durada: 1,30 hores aproximadament
Nombre màxim d'alumnes: 25
Preu: 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat
Tel.: 93 256 21 22 Fax: 93 268 04 54
Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Com interpretar la panoràmica metropolitana des del turó? Com es va organitzar en la Guerra Civil la defensa antiaèria? Per què va ser important el barraquisme en el creixement de la postguerra?

La Barcelona de la guerra i la postguerra. Perspectives des del Turó de la Rovira

Des del cim del turó de la Rovira hi ha una visió única de Barcelona, de 360°. La visita a aquest espai patrimonial permet entendre com era i quina funció tenia la bateria antiaèria que s'hi va construir durant la Guerra Civil. Així mateix, s'hi explica la utilització d'aquest espai durant la postguerra per ubicar-hi un nucli barraquista que va allotjar un nombre important de persones que havien vingut a treballar en la indústria i els serveis d'una ciutat que iniciava la represa econòmica sense democràcia.

Objectius

- Situar els esdeveniments històrics previs, contemporanis i posteriors a la construcció de la bateria antiaèria.
- Explicar les teories militars sobre el bombardeig de les ciutats després de la Primera Guerra Mundial i en temps de preparació d'una altra gran guerra internacional.
- Analitzar la història dels bombar-

deigs sobre Barcelona durant la Guerra Civil.

- Contextualitzar les restes de barraques del nucli dels Canons, que es va aixecar durant la postguerra com a nucli d'habitatges informals per allotjar-hi la mà d'obra d'una ciutat en procés de recuperació econòmica.
- Analitzar les característiques tècniques i constructives i el funcionament de la bateria antiaèria del Turó de la Rovira per a la defensa activa de la ciutat de Barcelona.
- Analitzar aspectes de la vida quotidiana en un període d'excepció, com és el d'una guerra civil i la postguerra, a partir de fonts escrites, gràfiques i orals.

Relacions curriculars

- Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle xx, incidint en les lluites socials i els conflictes bèl·lics. Caracterització d'aspectes relatius a la situació històrica de Catalunya i Espanya, en especial, durant la II República i la Guerra Civil.
- Comparació dels sistemes totalitaris del segle xx, caracteritzant especialment l'evolució del franquisme a Catalunya i Espanya.
- Anàlisi del procés de reconstrucció de l'ordre polític i econòmic després dels conflictes bèl·lics. Caracterització dels models socioeconòmics de postguerra.
- Identificació de les causes de la sublevació militar de 1936 i de les fases principals de la Guerra Civil.

Descripció i anàlisi de l'evolució política i de la repressió social i ideològica a les rereguardes dels dos bàndols. Establiment de relacions amb la situació internacional.

- Anàlisi de la situació de la Generalitat republicana durant la guerra i de la població civil. Explicació argumentada del desenllaç de la guerra i de les conseqüències del conflicte per mitjà del contrast crític de diverses fonts.
- Identificació dels elements que defineixen el règim franquista i anàlisi de la seva gènesi i dels seus fonaments. Sistematització de l'evolució política i econòmica des de la fi de la Guerra Civil fins al 1959. Anàlisi i interpretació de textos, gràfiques i estadístiques i altres fonts històriques.
- Sistematització de l'evolució política i econòmica del franquisme des de l'expansió dels anys seixanta fins al 1975. Sistematització i anàlisi de les transformacions socials i econòmiques de Catalunya durant aquest període. Identificació de les principals continuïtats i canvis respecte a l'etapa anterior per mitjà de l'anàlisi, la interpretació i el contrast de diverses fonts històriques, entre les quals hi ha les orals.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de la visita.

Punts de la visita

- Panoràmica de Barcelona
- El poblat iber

- La Casa Peñasco, un espai d'estiueig
- La bateria antiaèria
- Les barraques dels Canons

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: visita

Nivells recomanats:
ESO i batxillerat

Punt de trobada:
MUHBA Turó de la Rovira

Durada:
1,30 hores aproximadament

Nombre màxim d'alumnes: 25

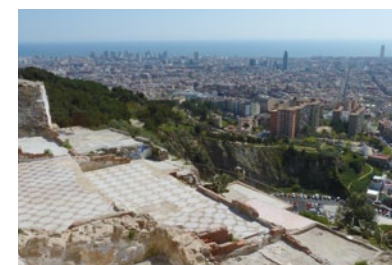
Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres,
de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Per què Barcelona fou la primera gran ciutat fabril del sud d'Europa? Com el Poblenou esdevingué el gran districte industrial de Barcelona?

El Poblenou, motor industrial de Barcelona

Itinerari pels espais i edificis industrials conservats al Poblenou que permeten analitzar el procés d'industrialització de Sant Martí de Provençals amb relació a la ciutat de Barcelona, des del moment en què se situen els prats d'indianes a finals del segle XVIII, fins al 22@ del segle XXI.

Objectius

- Explicar el procés d'industrialització de Barcelona durant el segle XIX i principis del segle XX, i les seves repercussions en la transformació urbana de Sant Martí de Provençals.
- Estudiar les transformacions socials del segle XIX vinculades a la industrialització. Innovació tècnica, dinàmica empresarial, dinamisme obrer i associacionisme popular al Poblenou de Sant Martí de Provençals.
- Analitzar les condicions de vida dels treballadors, l'especialització en el treball i la immigració en el primer terç del segle XX.
- Explicar el creixement metropolità, el canvi econòmic i la metamorfosi urbanística al Poblenou, des dels anys seixanta fins al 22@ de principis del XXI.

Relacions curriculars

- Recerca d'aspectes de la vida quotidiana del passat, a partir d'informacions extretes de fonts primàries, prioritzant les fonts orals i d'arxiu, i secundàries.
- Valoració dels canvis socioeconòmics que implica la revolució industrial i interpretació del fenomen des de la multicausalitat. Anàlisi de les formes de vida en les ciutats industrials del segle XIX a partir d'algun exemple proper. Interpretació de la problemàtica i de les aportacions d'algunes ideologies i revolucions, analitzant especialment els moviments socials i polítics a Catalunya.
- Localització en el temps i en l'espai dels processos, les estructures i els esdeveniments més rellevants de la història de Catalunya i Espanya, contrastant críticament algunes interpretacions historiogràfiques sobre un fenomen o procés. Identificació de continuïtats, canvis i retrocessos, així com de les relacions de simultaneïtat en la successió dels fets d'un mateix període històric.
- Valoració del paper dels homes i les dones, individualment i col·lectiva, com a subjectes de la història de Catalunya i Espanya, i exercitació de l'empatia històrica.
- Descripció i explicació del procés d'industrialització, de les transformacions econòmiques i socials, i del canvi de mentalitats durant la segona meitat del segle XIX. Comentari de fonts estadístiques i gràfiques sobre la industrialització

a Catalunya. Caracterització del naixement i l'evolució del moviment obrer durant la segona meitat del segle XIX.

Materials

- Elements específics de suport al desenvolupament de l'itinerari: imatges i plànols històrics del Poblenou.

Punts de la visita

- Centre Cultural La Farinera del Clot.
- Carrer del Clot, del 2 a 34.
- Antic carrer del Rec Comtal.
- Mercat del Clot.
- Parc del Clot.
- Can Jaumandreu, també conegut com el Vapor de la Llana (Universitat Oberta de Catalunya).
- Rambla del Poblenou, 152-160.
- Ca l'Aranyó (Universitat Pompeu Fabra). Llacuna, 123-135; Roc Boronat, 134-50.
- Antiga fàbrica de Josep Canela (Universitat de Barcelona). Ciutat de Granada, 133.
- Hispano Olivetti. Gran Via de les Corts Catalanes, 860.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari

Nivells recomanats:

ESO i batxillerat

Punt de trobada: Centre Cultural La Farinera del Clot, Gran Via de les Corts Catalanes, 837

Durada: 2 hores

Nombre màxim d'alumnes: 25

Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:

reservesmuhba@bcn.cat

Tel.: 93 256 21 22

Fax: 93 268 04 54

Horari d'atenció:

de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Com es va articular la ideació, la gestió, la creació arquitectònica i la promoció immobiliària de l'Eixample?

Raó, passió i negoci en la construcció de l'Eixample

Recorregut per les coincidències i les desavinences entre el Pla Cerdà, les propostes arquitectòniques del modernisme i el noucentisme i la promoció immobiliària, des de finals del segle XIX fins a mitjan segle XX a l'Eixample. És una lectura en diferents perspectives de la materialització de l'Eixample, que recorre des de l'Illa de la Discòrdia fins als confins amb Gràcia, per tornar a baixar fins a la Pedrera.

Objectius

- Explicar la transformació urbana de la ciutat de Barcelona de mitjan segle XIX fins a principis del segle XX: l'enderroc de les muralles i l'expansió de la ciutat pel pla de Barcelona, el creixement dels suburbis i la construcció de l'Eixample.
- Explicar i analitzar les idees urbanístiques clau del Pla Cerdà: l'estructura de l'illa, la mobilitat, les activitats i la població.
- Analitzar les causes que van portar a les successives modificacions d'alguns aspectes del Pla.

- Explicar la funció de representació social de les façanes i la voluntat de Barcelona de ser capital europea. La creativitat modernista i la crida a l'ordre del noucentisme.

Relacions curriculars

- Identificació d'alguns dels canvis, continuïtats i ruptures en el món de la cultura, de l'art i de les mentalitats, a escala mundial i local, i interpretació dins el context.
- Anàlisi de l'evolució històrica d'Espanya i Catalunya al segle XIX i valoració dins el context internacional.
- Valoració dels canvis socioeconòmics que implica la revolució industrial i interpretació del fenomen des de la multicausalitat. Anàlisi de les formes de vida a les ciutats industrials del segle XIX a partir de les aportacions d'algunes ideologies i revolucions, analitzant especialment els moviments socials i polítics de Catalunya.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.
- Descripció i explicació del procés d'industrialització, de les transformacions econòmiques i socials, i del canvi de mentalitats durant la segona meitat del segle XIX.
- Anàlisi i caracterització de la consciència i recuperació de la

identitat nacional catalana i dels orígens del catalanisme polític, així com d'altres nacionalismes, durant el segle XIX fins a l'època de la Restauració.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de l'itinerari: imatges històriques de la ciutat de Barcelona.

Punts de la visita

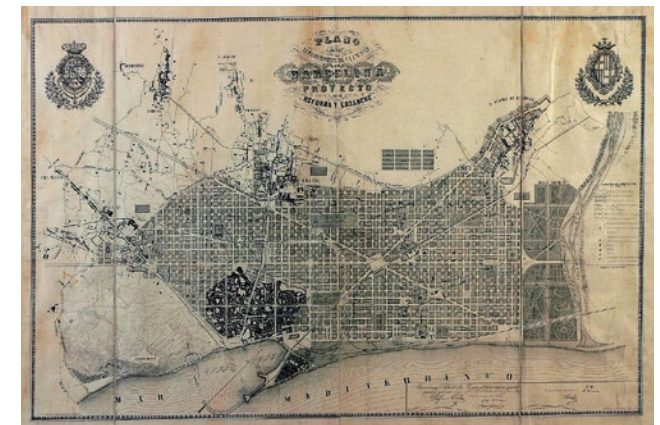
- Torre de les Aigües (c/ Roger de Llúria, 56)
- Illa de cases de Cerdà (c/ Roger de Llúria)
- Passatge de Permanyer
- Mansana de la Discòrdia (pg. de Gràcia)
- Casa de les Punxes (av. Diagonal, 416)
- Casa Milà (c/ Provença, 261-265)

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari
Nivells recomanats: segon cicle d'ESO i batxillerat
Punt de trobada: Torre de les Aigües (c/ Roger de Llúria, 56)
Durada: 2 hores
Nombre màxim d'alumnes: 25
Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica:
reservesmuhba@bcn.cat
Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54
Horari d'atenció:
 de dilluns a divendres,
 de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
 Barcelona
 MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Perquè i com es va crear un gran centre representatiu de la Barcelona moderna on fins llavors hi havia hagut la ciutadella?

El parc, el Born i l'Exposició de 1888. Idear una capital europea

A baix de tot del passeig de Sant Joan —una de les grans avingudes de la nova ciutat—, el parc de la Ciutadella és una resposta ben europea i moderna de creació d'una àrea de passeig i coneixement on fins aleshores hi havia la Ciutadella. El parc de la Ciutadella, el Born i el seu entorn configuren un espai amb gran qualitat urbana que, amb l'Exposició Universal del 1888, esdevingué també un pol d'alta qualitat formal. Es configura així una àrea de nova centralitat urbana en la confluència entre el nucli consolidat de la ciutat, que hi aflueïa pel carrer de la Princesa, i la part aleshores més consolidada del nou Eixample.

Objectius

- Explicar el projecte urbanístic de Josep Fontserè i com es relaciona amb la ciutat vella i el pla urbanístic d'Ildefons Cerdà.

- Analitzar com a través de l'arquitectura i l'urbanisme de finals del segle XIX l'alcalde Rius i Taulet lidera el projecte de fer Barcelona una gran capital a escala europea.
- Situar la importància de l'Exposició Universal de Barcelona per acabar de consolidar el projecte del parc de la Ciutadella.
- Mostrar els edificis modernistes de l'Exposició Universal que encara conservem al parc de la Ciutadella tot relacionant-los amb les altres intervencions modernistes realitzades amb motiu de l'exposició: el passeig Colom, el portal de la Pau, etc.

Relacions curriculars

- Anàlisi de l'evolució històrica d'Espanya i Catalunya al segle XIX i valoració dins el context internacional.
- Valoració dels canvis socioeconòmics que implica la revolució industrial del fenomen des de la multicausalitat. Anàlisi de les formes de vida a les ciutats industrials del segle XIX a partir de les aportacions d'algunes ideologies i revolucions, analitzant especialment els moviments socials i polítics de Catalunya.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics, i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions

entre fets locals i el seu context més general.

- Descripció i explicació del procés d'industrialització, de les transformacions econòmiques i socials, i del canvi de mentalitats durant la segona meitat del segle XIX.
- Anàlisi i caracterització de la consciència i recuperació de la identitat nacional catalana i dels orígens del catalanisme polític, així com d'altres nacionalismes, durant el segle XIX.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de l'itinerari: imatges històriques de la ciutat de Barcelona.

Punts de la visita

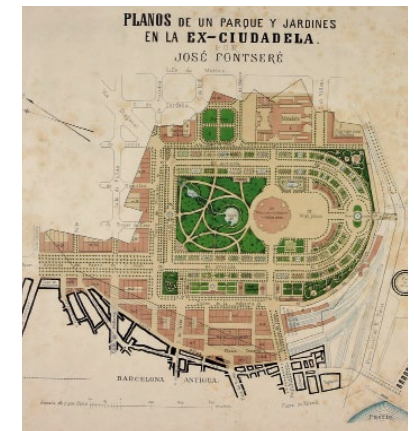
- MUHBA Plaça del Rei: sala de grups.
- Itinerari: carrer de la Princesa, passeig del Born, mercat del Born, porxos de Fontserè, passeig de Picasso, parc de la Ciutadella (monument al general Prim, umbracle, l'antic Museu de Geologia i Castell dels Tres Dragons), avinguda de Lluís Companys (monument a Rius i Taulet), passeig de Sant Joan (Arc de Triomf).

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari
Nivells recomanats: segon cicle d'ESO i batxillerat
Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei
Durada: 2 hores
Nombre màxim d'alumnes: 25
Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat
Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54
Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Quins debats se
suscitaren a principis
del segle xx arran de
l'obertura d'un nou
eix pel nucli antic i
la monumentalització
del centre històric?

L'obertura de la Via Laietana i la creació del barri gòtic

L'itinerari mostra quina era la percepció del patrimoni a principis del segle xx i els debats que es van entaular a l'hora de donar forma a la nova avinguda i de monumentalitzar el centre històric. El barri gòtic, la plaça de Ramon Berenguer i el mateix Museu d'Història de Barcelona són fills de l'obertura d'aquesta via prevista en la reforma de la ciutat vella ideada per Ildefons Cerdà i reformulada per Àngel Baixeras.

Objectius

- Mostrar que Ciutat Vella era «la ciutat» fins a l'expansió dels suburbis i la construcció de l'Eixample. Mostrar la cara productiva i de residència obrera, amb difícils condicions higièniques, per la banda del barri de Sant Pere.
- Explicar el manteniment del paper central del nucli antic: de la construcció de la façana de la catedral, completada a principis del segle xx, a la creació del Palau de la Música per Domènech i Montaner, dins l'àrea de contacte amb la nova ciutat.

- Explicar el disseny de la Via Laietana sota l'impuls noucentista: noves tècniques constructives i eclecticisme historicista en una via d'edificis prestigiosos. Mostrar les correccions del 1914 per connectar amb els carrers del seu entorn i crear perspectives monumentals.
- Analitzar la voluntat de representació històrica: l'operació del barri gòtic i la plaça de Ramon Berenguer el Gran; el complex diàleg urbà i arquitectònic de l'avinguda de la Catedral al llarg del segle xx, fins al nou mercat de Santa Caterina.
- Entrenar-se en la lectura del paisatge urbà com a document històric, amb l'ús de plànols, alçats i textos, i a partir de l'observació directa.

Relacions curriculars

- Obtenció i processament d'informació a partir de l'observació directa i indirecta de paisatges propers i llunyans.
- Identificació i ús de diferents tipus de fonts (materials, textuais, cartogràfiques, digitals, etc.), valorant les seves aportacions al coneixement del medi físic i de les formes de vida en el present i el passat.
- Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle xx.
- Lectura de representacions bidimensionals d'obres arquitectòniques i urbanisme, i d'objectes i artefactes tècnics.

- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals que intervenen en els processos històrics i anàlisi de les interrelacions que s'hi produeixen per tal d'elaborar explicacions sobre els fets. Establiment de relacions entre fets locals i el seu context més general.
- Identificació, anàlisi i valoració argumentada de l'evolució del catalanisme polític durant el primer terç del segle xx i, en particular, de les realitzacions de la Mancomunitat de Catalunya.

Materials

- Elements específics de suport per al desenvolupament de l'itinerari: audiovisual *La construcció de la Via Laietana* i imatges històriques de l'obertura d'aquest carrer.

Punts de la visita

- MUHBA Plaça del Rei: sala de grups.
- Itinerari: carrer del Sotstinent Navarro, carrer de Mercaders, plaça d'Antoni Maura, carrer de Joaquim Pou, plaça de Ramon Berenguer IV.

Dades pràctiques

Tipologia d'activitat: itinerari
Nivells recomanats: segon cicle d'ESO i batxillerat
Punt de trobada: MUHBA Plaça del Rei
Durada: 2 hores
Nombre màxim d'alumnes: 25
Preu: Alumnes fins a 16 anys 4,75 € per alumne/a (mínim 88,75 € per grup). Alumnes majors de 16 anys 5,25 € per alumne/a (mínim 100,80 € per grup)

Informació i reserves

Adreça electrònica: reservesmuhba@bcn.cat
Tel.: 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54
Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h

Interrogar
Barcelona
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA